1

Lietuvos nacionalinė M. Mažvydo biblioteka

15 15

Nepriklausoma Lietuva

LITHUANIE INDEPENDANTE • INDEPENDENT LITHUANIA

Nr. 48 — 1977 m. GRUODŽIO – DECEMBER 1 d. — CANADA – MONTREAL – (Established 1941)

SAVAITINIŲ ĮVYKIŲ APŽVALGA

SPORTAS VISUS SUJUNGĖ

Prancūziškieji ir angliškieji kanadiečiai (be abejo , ir kitų įvairių kilmių), porai dienų, nežiūrint, kad miestas neturėjo viešojo transporto ir gatves užgriuvo ne tik mašinos bet ir pirmoji sniego audrelė–rado bendrą, įdomią kalbą. Visi keliavo , kaip kas išmanydami į didįjį stadioną GREY CUP rungtynės tarp Edmontono ir Montrealio. sutraukė minias vaizdingam paradui, rungtynėms ir net casino (jis veikė velodromo naudai) ir bendram dideliam pasilinksminimui.

Rungtynes žiūrėjo ir Kanados bei Quebec,o premjerai, sėdėdami visai arti vienas kito. Jiedu pasikeitė vyno gurkšniais iš tos pačios odinukės, kurią padovanojo jiems pasidalinimui vienas iš publikos.

Tačiau– nenumenkino Levesque nusistatymo dėl separatizmo. Trudeau gi pareiškė dar kartą "jeigu Quebec,as didele dauguma teisingai pravestame referendume su aiškiu klausimu pasirenka palikti Kanadą ir balsai nebūtų sumanipuliuoti– tada mano Kanados koncepcija būtų nepasisekusi ir aš norėčiau iš pareigų pasitraukti".

Į rungtynes privažiavo ir daugybė turistų iš Kanados Vakarų ir kitų Quebec, o miestų, Montrealis ūžė ir linksminosi pamiršęs streikus, politiką ir visus kitus nemalonumus.

PASIRENKA VAKARUS

Graži geltonplaukė rusaitė kuriai patinka "mink" (audinės) kailis ir Montrealio gyvenimas, pasirinko nebegrįžti į savo kraštą. Iš profesijos vertėja, ji dirbo Jungtinėms Tautoms priskirtoje Civilinės Aviacijos organizacijoje. Jos trijų metų kontraktas artėjo prie pabaigos ir Toronte būdama, ji paprašė Kanados politinio prieglobsčio, remiantis humaniškumu.

Trys rusų diplomatai, lydimi Montrealio policijos, atėjo į jos butą ir uždraudė išvežti jos baldus.

Nesisakę pavardės , jos bendradarbiai patvirtino,kad ji domėjosi Montrealio kultūriniu gyvenimu, muzika , mėgstanti gražius rūbus ir kailius...

NEPERDUODA LAIŠKŲ

Belgrado Konferencijoje paaiškėjo, kad AFL-CIO prezidentas G, Meany buvo pasiuntęs laiškus– kvietimus į tos unijos konvenciją A. Sacharovui ir kitiems penkiems sovietų dididentams . Jie tų laiškų negavo ir tuo būdu pasirodė, kaip nesilaikoma paprasto Helsinkio Susitarimų punkto..

Sovietų delegatas, išėjęs žinomą dialektikos mokyklą, pacitavo Amerikos Kongreso pranešimą, jog 1976 m. Amerikos muitinėse buvo atidaryta ir patikrinta 270.000 laiškų ir paketų. "Amerika turi susitvarkyti savo namuose anksčiau, negu pradedant kištis į kitų kraštų vidaus reikalus"–kalbėjo Loginov. Bet kad sovietai atidarinėja ir cenzūruoja arba ir visai neperduoda laiškų–neužsiminė...

Atsisakė patvirtinti, kad minėti laiškai būsią įteikti.

ROMUNIJOJE STREIKAI NEATSLŪGSTA

Jau tris mėnesius trunka Rumunijoje didžiausi streikai po karo.

Angliakasiai savo 17 punktų peticijoje reikalauja , kad vyriausybė galų gale pagerintų maistą ir kasdienės apyvokos gaminius, susirūpintų erdvesnių ir tvarkingesnių butų statyba, kad padidintų pensiją ir būtų galima iš jos pragyventi ir kad žiaurūs baudimai už vyriausybės dažnai nerealistinių planų neatlikimą būtų sušvelninti.

BENDRUOMENYBĖS

PASAULIO LIETUVIŲ DIENŲ VAJUS KANADOJE

Aukų lapai perduoti ar išsiuntinėti KLB Apylinkių Valdyboms, sporto klubų valdyboms bei pavieniams aukų rinkėjams. Vajus prasidėjo lapkričio mėnesį ir aukotojai prašomi dosniai remti Pasaulio Lietuvių Dienų pravedimą. Pagal nustatytą biudžetą , PLD surengimas sieks $ 160.000. Išlaidų yra daug ir pinigai jau dabar reikalingi. Patalpų nuomų sutartys, paruošiamieji darbai, kaip susirašinėjimas , informacijos paruošimas , gaidų spausdinimas,kelionės, telefoniniai pasikalbėjimai ir kita, sudaro nemažai išlaidų.

Kanados lietuvių įnašas į bendrą lietuviškąjį kultūros indėlį yra žymus. Su pasigėrėjimu ir pasididžiavimu vertinamas vieningas bendruomeninis darbas. Pasaulio Lietuvių Dienos bus didžiausias lietuviškasis festivalis lietuviškosios išeivijos istorijoje ir jo suruošimas yra patikėtas Kanados lietuviams. Tai garbė ir sykiu didi atsakomybė.

Streikai kelia didelę ekonominę ir politinę įtampą , apie kurias smulkesnės žinios tik dabar pasiekia Vakarus.

KALBŲ KURSAI

Kvalifikuoti ir patyrę kalbų mokytojai, naudojantieji audio–regimus metodus gali atvykti į mokyti prancūzų ir anglų kalbas kompanijų įstaigų patalpose, pasirenkant laiką tarp 8 v. r. ir 10 v. v.

Kalbų mokymo centras taip pat siūlo mokyti ir mažas grupes– po 4–6 ar 8–12 asmenų iš įvairių vietovių.

Dėl susitarimo ir informacijų kreipkitės į Quebec Executive Language Studies 1160 St. Mathieu, suite 304 , Montreal, Que, H3H 2H5, tel. (514) 935–8277.

Aukoję $25.00 ar daugiau, gaus pakvitavimus atleidžiančius nuo federalinių pajamų mokesčių. Aukojantieji didesnes sumas, trečdaliu ar net 50% mokės mažiau mokesčių nuo aukojamų sumų dudžio. Pvz. mokantis aukštus pajamų mokesčius ir paaukojęs $1.000, faktinai aukos $500, likusioje $450.00 sumoje nereikės mokėti mokesčių–liks pas aukotoją. Aukojusieji iki š. m. gruodžio 31 d. gaus pakvitavimus už 1977m. ateinančių metų sausio mėn.

Artėja šv. Kalėdų sezonas. Nepaslaptis, kad esame pasisavinę nelietuvišką paprotį pirkti visiems dovanas. Jei jau norime parodyti savo dosnumą, tai PLD pravedimas tikrai nusipelno kiekvieno lietuvio dovanos. Sėkmingas PLD suruošimas padės mums tarpusavy sustiprėti. Aukodami PLD ruošai, sykiu laisvinsime ir Lietuvą.

Jei kuris lietuvis ar lietuviška šeima nebūtų kartais aplankyta, paprašyta aukoti, tai aukas galima siųsti ir tiesiogiai rengėjams: PLD Finansų Komisijai 1011 College St. Toronto, Ont., M6H–1A8.

PLD Finansų Komisija

Sktn. Stepono Kairio muzikinio vieneto reprezentantai, pasiruošę kelionėn į Australiją. Sedi iš kairės: L.Radzevičiūtė ir R. Bubelytė; stovi — A. Kalinauskas, A. Gvildys, R. Torūta, S. Namikas ir T. Senkevičius.
Nuotr. A. Kalinausko.

TYLAUS DARBŠTUMO DEŠIMTMETIS

Skautininko Stepo Kairio muzikiniam vienetui šių metų pabaigoje sukanka 10 veiklos metų. Nėra tai ilgas organizuoto sambūrio gyvavimas, bet, stebint pasikeitusias sąlygas po vieneto įkūrėjo ir mokytojo mirties 1970 metais, reikia pasidžiaugti, kad veržlus ir entuziastingas jaunimas vienas pats ne tik išsilaikė, bet ir tobulėjo muzikine prasme. Tuo labiau džiugu, kad entuziazmas parodytas tautinio liaudies meno instrumentams, susižavėta jų garsais ir pačia naujove Toronte. Kad ir slapčiausia pretenzija tapti teatriniu ansambliu būtų pakenkusi vieneto dvasiai, kuri visus jungė ir vedė naudingo bei įdomaus užsiėmimo linkme. Vienetas išsilaikė skautiškas, be pretenzijų ir kaip toks–savitas . Visgi muzikinio meno lygis buvo pakankamas,kad jis visur imtas kviesti. Dalyvavo tautinių švenčių minėjimuose , reprezentavo lietuvių liaudies muziką tarptautiniuose renginiuose, koncertavo eilėje vietovių, pasiekdamas ir Washington, ą D, C. Dalyvavo ir paskutinėje Tautinių Šokių Šventėje Chicagoje. Šiuo metu vieneto dalis ruošiasi vykti į Australiją, kur turės eilę koncertų lietuviams ir australiečiams. Pakviesti Šeštosios Tautinės Stovyklos Rengimo Komiteto, kurio noras– Australijoj pademonstruoti lietuvių tautinę muziką, kas daugeliui bus nematytas ir negirdėtas dalykas. Vykstantieji stropiai ruošiasi, padedami muz. V. Verikaičio. Atsisveikinimo koncertas bus š. m. gruodžio 4 d., sekmadienį, 4 val. p. p. Toronto Lietuvių Namuose. Ta proga bus paminėtas ir veiklos dešimtmetis. Atlikto ir dar toliau tęsiamo darbo moralinė paspirtis gali būti išreikšta gausiu dalyvavimu koncerte.

Šito rengėjai tikisi ir visus iš anksto kviečia tą popietę paskirti darbščiam skautų jaunimui paremti. Kas yra šiek tiek arčiau susipažinęs su muzikos instrumentais, ypač styginiais , žino, ką reiškia mokytis, išmokti, repetuoti, derinti stygas, koncertuoti. Tai ne šokis, ne daina. Tai daiktas, reikalaująs daug kantrybės , daug darbo valandų, kol pasiekiami šiokie tokie rezultatai. Vienetas per dešimtmetį išlaikė darbštumo egzaminą ir tikrai yra vertas platesnio dėmesio. Tegu jis gyvuoja dar daug metų, teikdamas skautiškam jaunimui progos gražiai ir naudingai užsiiminėti , ugdant meilę savajai tautinei muzikai.

Č.S.

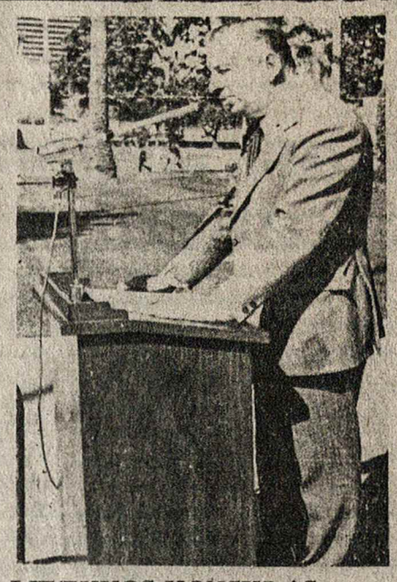

LIETUVOS KONSULAS – VYTAUTAS ČEKANAUSKAS

Lietuvos Atstovas JAV–se, dr. S. Bačkis, 1977 m. rugpiūčio 26 raštu pranešė Valstybės Sekretoriui, kad Vytautas ČEKANAUSKAS yra paskirtas Lietuvos Generaliniu garbės konsulu Los Angeles, Calif., ir paprašė jam suteikti pripažinimą.

Valstybės Departamentas 1977 spalio 6 d. raštu atsakė Lietuvos atstovui, kad Vytautui Čekanauskui yra suteiktas pripažinimas Lietuvos Generaliniu garbės konsulu Los Angeles, Calif., ir kartu atsiuntė atatinkamą pažymėjimą, liečiantį V. Čekanausko konsularinį statusą.

V. Čekanauskas gimė Kaune 1929 m. kovo 7, vedęs Joniną Budriūnaitę, augina tris dukreles. Jis yra Amerikos karo veteranas, buvo kare sužeistas ir apdovanotas Purple Heart medaliu.

Vytautas Čekanauskas yra inžinierius ir visuomenininkas. Jis veikia vietos Alte , buvo Los Angeles skyriaus pirmininkas. Dabar yra Kalifornijos Lietuvių Bendruomenės Apygardos V–bos narys.

MOKINIŲ IŠLAIDOS PALENGVINAMOS

VASARIO 16 gimnazijon mokytis vykstantiems mokiniams šiais metais kelionės išlaidoms palengvinti Toronto Lietuvių Namai paaukojo 1000 dol., Kanados Lietuvių Gydytojų S-ga $500, po $465, – Kanados Lietuvių Fondas, Kanados Lietuvių Kredito Unijos: Toronto Parama, Toronto Prisikėlimo parapijos, Hamiltono Talka , ir $400 KLB Švietimo Komisja, kuri finansinę paramą gauna ir Kanados LF.

Vasario 16 gimnazijai remti komisija nuoširdžiai dėkoja minėtoms institucijoms ir tikisi nemažesnės paramos sekančiais metais, ypač, kad norinčių vykti mokytis lietuviškoje gimnazijoje numatomas žymiai didesnis skaičius. Šiemet išvyko 9 mokiniai.

•

LAIKRAŠTIS LAUKIA JŪSŲ!

NL-vo naujiems skaitytojams siuntinėjama už pusę prenumeratos kainos . Laukiame užsisakymo su pinigais !

Stovint tarpe CFL Commissioner Jake Gaudaur, Levesque ir Trudeau pasikeitė aštriais žodžiais. Foto: "The Montreal Star"

Nepriklausoma Lietuva

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
Pour la liberation de la Lituanie! Loyaute au Canada!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

LEIDĖJAS – NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS SPAUDOS BENDROVĖ
L.GIRINIS-NORVAIŠA, 11 APPLE HILL RD. BAIE D'URFE, P.Q. H9X 3G7

Second Class Mail Registration No. 1952. Return postage guaranteed. Postage paid at Lachine, Quebec. Published by The Independent Lithuania Publishing Company at 7722 George Street, LaSalle H8P 1C4, Quebec, Canada.

Metinė prenumerata Kanadoje – $9.50, visur kitur – $ 10.00. Rėmėjo prenumerata nuo $15.00. Adreso pakeitimas 25 ¢. Atskiras numeris 25 ¢. Adm. ir redaktorius F. Pr. Paukštaitis
Adresas: 7722 GEORGE STREET, LASALLE, QUE. H8P 1C4
Tel. (514) 366-6220

BENDRADARBIŲ IR KORESPONDENTŲ SPAUSDINAMOS MINTYS NEBŪTINAI ATITINKA REDAKCIJOS NUOMONEI. RANKRAŠČIAI TRUMPINAMI IR TAISOMI REDAKCIJOS NUOŽIŪRA, GRĄŽINAMI TIK IŠ ANKSTO SUSITARUS. UŽ SKELBIMŲ TURINĮ REDAKCIJA IR LEIDYKLA NEATSAKO.

KANADOS ŠAULIŲ RINKTINĖS TARYBOS POSĖDIS

Š.m. lapkričio 5 d. Lietuvių Namuose, Toronte, įvyko K.Š. Rinktinės Valdybos ir dalinių pirmininkų posėdis, kuris praėjo darbingoje ir šauliškoje dvasioje.

Aptarti ir priimti svarbūs K.Š.R. veiklos nutarimai, bei naujі veiklos užsimojimai ateičiai.

Posėdį atidarė ir jį pravedė K.Š. Rinktinės pirm. Juozas Šlaučiulis, sekretoriavo Augustinas Mylė.

Rinktinės pirm-kas savo pranešime pažymėjo glaudų gyvą ir nuoširdų bendradarbiavimą tarp K.Š. Rinktinės valdybos ir dalinių valdybų.

K.Š. Rinktinės Vėliavai įsigyti sudarytas Fondas ir nutarta Rinktinę pavadinti VILNIAUS ŠAULIŲ RINKTINĖ KANADOJE. Priimtas ir vėliavos projektas.

Rinktinės vice-pirm. š.St. Jokubaičiui pavesta išstrūpinti naują čarterį, galiojantį visoje Kanadoje.

Iždininkas A. Mylė pranešė, kad perėmė iždą iš senosios valdybos /368 dol./. Posėdžio metu kasoje kartu su Vėliavos Fondu buvo virš 1000 dol.

Rinktinės moterų vadovė š. S. Petkevičienė trumpai referavo apie glaudų šaulių moterų kooperavimą, ruošiant Rinktinės moterų gegužinę ir gautąjį pelną 373 dol. paskyrė Vėliavos Fondui.

Priimtas jos pasiūlymas, kad sekančiuose K.Š. Rinktinės Tarybos posėdžiuose šalia dalinių pirmininkų dalyvautų ir dalinių moterų vadovės.

Šaudymo vadovas š. B. Kasperavičius pranešė apie tarptautinės ir Rinktinės vykstančias sportinio šaudymo varžybas.

Š. B. Savickas, šaudymo instruktorius įteikė š.A. Petkevičiui 1976 m. laimėtojui, Rinktinės pereinamąją taurę.

Buvo perskaitytas jaunimo reikalais Rinktinės jaun. vadovės D. Jokubaitytės pranešimas, duodąs vilčių pagyvinti Rinktinės jaunųjų šaulių veiklą.

Priimtas nutarimas iš D. L.K. Algirdo ir Povilo Lukšio kuopų sudaryti K.Š. Rinktinės Revizijos Komisiją.

Išreikšta padėka Neprikausomos Lietuvos redakcijai ir valdybai už įvedimą ŠAULIŲ AIDAS puslapį.

Aptartas Kanadoje esančių dalinių vyrų ir moterų uniformų suvienodinimo reikalas. Nutarta visiems įsigyti mėlynos spalvos uniformas pagal L.K. Mindaugo š. kp. Montrealyje pavyzdį.

Ilgiau apsistota ir detaliau aptarti K.Š. Rinktinės 10-io, vėliavos šventinimo bei 2-rojo Kanados Šaulių Suvažiavimo- Sąskrydžio reikalai. Ankščiau numatyta jo data, dėl techniškų priežasčių, Rinktinės 10-io minėjimo, nukelta viena savaitė vėliau ir įvyks 1978 m. BALANDŽIO 22 d. Visi dalinіai apie pakeitimą bus painformuoti atskirai.

Nutarta 1979 m. L.Š.S-gos 60 metų sukaktіes proga išleisti K.Š. Rinktinės esančių dalinių veiklos platų, gausiai iliustruotą leidinį.

Visi dalyviai sesių š.S. Petkevičienės ir M. Jokubaitienės buvo pavaišinti skaniais užkandžiais ir kava.

Vėliau visi dalyvavo laikraščio Neprikausoma Lietuva rėmėjų suruoštame baliuje, kuris irgi praėjo gerai organizuotas ir gražiai.

J. Šlaučiulis

Vlado Putvio šaulių kuopos šaulės Jokubaitienė ir Pečiulienė įteikia dovaną- albumą L.K. Mindaugo šaulių kuopos 20-čio minėjime. Nuotrauka R. Šlaučiulio.

L.K. MINDAUGO ŠAULIŲ KUOPA

Lietuvos Kariuomenės Šventės minėjime, kuris įvyko š.m. lapkričio 20 d. Aušros Vartų Šventovėje ir salėje, uniformuoti ir su vėliavomis dalyvavo L.K. Mindaugo Kuopa kartu su Neringos Jūrų Šaulių Kuopa.

Minėjimą šiais metais ruošė L.K.V. Ramovėnų Montrealio skyrius.

Minėjimą atidarė Ramovėnų skyriaus pirm-kas P. Keturka, trumpą žodį tarė K.L.B. Montrealio Ap-ės V-bos pirm. A. Kličius. Paskaitą skaitė K.Š. Rinktinės pirm. J.Šlaučiulis, meninę programos dalį atliko AV Choro Vyrų Oktetas. Sklandžiai pranešinėjo Kristina Kličiūtė.

Minėjime dalyvavo ir kitos organizacijos. Dienai tinkamą pamokslą per pamaldas pasakė kun. S. Kulbis

Po minėjimo visi dalyviai buvo pavaišinti sesių šaulių paruoštais užkandžiais ir kava.

K.Š. Rinktinės Vėliavos Fondui papildomai paaukojo: po $ 5,- S. Reutas, A. Sutkaitienė, J. Adomėnas, V. Pukteris. $10,- J. Babrauskas; po $20,- Ig. Petrauskas ir A. ir O. Mylės.

Per Vlado Putvio Kuopą S. Jagėlą - $60; per D.L.K. Gedimino Šaulių Kuopos V-bos pirm. Stp. Jakubicką gauta $ 109, ir per K.Š. Rinktinės moterų vadovę S. Petkevičienę gauta $ 83.

Kuopos Valdyba š.m. Lapkričio 26 d. suruošė sol. Gitanos Čapkauskienės ir sol. Ričardo Strimaičio išklių koncertą.

Kartu su Aušros Vartų parapija gruodžio 31 d. ruošia tradicinį Naujų Metų sutikimą.

J.Š.

VYTAUTO DIDŽIOJO ŠAULIŲ RINKTINĖ

Šaulių veikla visą laiką gyva ir judri, įvykiai veja įvykius: šauliai dalyvauja eisenose, Pavergtųjų Tautų minėjime, perkėlė buvusio šaulių vado Kalmanto kūną į šv. Kazimiero kapines, dalyvauja mirusiųjų paminėjime, į amžinybę iškeliavusių laidotuvėse, stovi sargybose, įteikia gėles, pasako atsisveikinimo žodį.

Paminėjo Vytauto Didžiojo vainikavimosi dieną rugsėjo 10 d. J. Jasaitis skaitė paskaitą, dainininkės Bulitavičiūtės išpildė meninę programą.

Gražiai praėjo rudeninis šaulių balius rugsėjo 17 d., kur meninėje dalyje pasirodė Baranaitytė, Burneikytė ir muz. Motekaitis. Gauta gražaus pelno.

Spalio 16 d. buvo įvykęs Rinktinės narių susirinkimas. Jo metu buvo pagerbti veikloje atsižymėję šauliai, šaulės, kuriems L.Š.S.T. pirm. K. Mikovaitis įteikė atitinkamus žymenis.

Nesenai įsigyti Šaulių Namai jau yra pilnoje nuosavybėje, išmokėtos visos skolos. Stengiamasi juos patobulinti, praplėsti.

Gruodžio 10 d. rengiamos bendros Kūčios.

Gyvai veikia valdintojų grupė. Aukojama lietuviškai veiklai, talkininkaujama kitoms organizacijoms.

Rinktinę sudaro per 700 narių, kuriai energingai vadovauja nepailstantis Vladas Išganaitis.

/Sutrumpintai iš Bal. Brazdžionio reportažo/.

Šaulių Sąjungos pirmininkas Karolis Milkovaitis priima vėliavą iš M. Šnapščio, Sąjungos suvažiavime Toronte. Nuotrauka C. Genučio.

Nesibaigiantis Skaudulys

Didžiu dėmesiu ir nemažesniu rūpestingumu išeivijoje stebimės mūsų mišrių šeimų problematika. Šis rūpestis mums tapo jau chroniškų, nuolatinių ir visiškai nešgydomu. Pastebėrę aplink, pastebėsime, kad mišrios vedybos gausėja ir jų išvengimui dar niekas nešrado ar bent neparodė kokios nors lakios formulės ar bent recepto.

Yra balsų, stūlančių mūsų spaudoje, kronikoje, ir iš vis nedėti mišrių vedybų aprašymų. Atsieit, kam reklamuoti nevisai šviesius nutikimus, kurie rasi, tik negeidžiamu pavyzdžiu gali šviesti lietuviškam išeivijos jaunimui. Yra ir prieštingų /tokių, tiesa, kur kas mažiau/ balsų, portinančių, kad tokias mūsiškių vedybas nederėtų nei slėpti, nei jų ignoruoti. Esą, dar gali būti visai pagristų vilčių, kad nelietuviškoji sutuoktinių pusė bus šilta ir palanki bendriesiems mūsų reikalams. Šito, tačiau, negalima tikėtis, jei iš kart "ledinių šaltumu" nusiteikę, sutiksime nelietuviškąją pusę, kuri, kaip jau kaikuriais atvejais įrodyta, ne tik kad nesišalina, bet, galimybių ribose stengiasi ir suprasti, ir padėti/žmonai ar vyrui/likti lietuviškoje aplinkoje. Atrodo, kad prieiname tašką, ties kuriuo, regis sustoję ir tuoj pat neatmetę ir neatstūmę kitataučio, galime daugiau laimėti, negu prarasti.

Dalinai svetimiesiems kai kada atrodome esą beveik rasistai, sunkiai savųjų tarpe įsileisdami svetimuosius, lyg nepasitikėdami jais, lyg iš aukšto žvelgdami į juos. Tą kažkaip jaučia mūsų pačių jaunoji karta, kuriems toks viso reikalo pristatymas yra nesuprantamas ir laikomas netikslu.

Sekant mūsojo jaunimo nusiteikimus ir vis gilėjantį jų visokeriopą įsijungimą vietinėn aplinkon/universitetinės studijos, po jų -profesinis įsidarbinimas/, nenoromis tenka ryžtis išvadai kad mišrių šeimų problema mūsų tarpe / lygiai, kaip ir kitų tautų išeivijoje, net žydų neišskiriant/ gali tik didėti. Negatyvus nusistatymas reikalo esmės visdėlto neišspręs, kai nėra jokių galimybių pakeisti aplinką ir jos kasdienybės normas. Vargiai ar įstengsime pakeisti jaunųjų galvoseną, bandydami diegti mintį, kad lietuviškoji "rasė" yra geresnė, kilnesnė, aukštesnė. Jauniejі, čia augę ir brendę, tokios idėjos "neperks". Jų daugumą tokią "teoriją" tuoj pat atmes, gal net ir nesvarstę. Realus žvilgsnis sakytų, kad aplamai žvelgiant, nesame nei blogesniais, nei geresniais už kitų tautybių žmones, vietinius ar naujus atėivius.

Iš pokalbių su jaunaisiais sprendžiant, jie neatsisako pirmoje eilėje žvelgti į savosios tautybės primatą, bet tame pačiame lygyje statytų ir bendruosius žmogiškumo bei krikščionybės principus. Atsieit, ar jis, ji yra geri, pilni žmonės, verti savo įsitikinimų krikščionys. Yra mūsų tarpe teigiančių, kad vertinant jaunavedžius, "geriau blogas lietuvis, negu geras svetimtautis". Tai, žinoma, gana siaura galvosena, gal ir dvelkianti išpūstu patriotizmu, bet visai nuneigianti eilinio žmoniškumo principą. Tokia idėja vargiai ar ras pritarimo mūsų jaunųjų galvosenoje. Šalia to, žinome atvejus, kai jaunų šeimų prieauglis vos ne vos sapaliojа lietuviškai ir mišrių šeimų atžalos visai pakenčiamai naudoja motinos ar tėvo gimtąją kalbą/šiuo atveju-lietuvių/. Atsieit, individualūs reiškiniai ir kiekkiekvieno tokio atskiras vertinimas. Skatinti lietuviškų šeimų kūrimą netik mūsų pareiga, bet ir tiesioginė būtinybė, tačiau gyvenimas verčia toleruoti ir tas gausėjančias mišrias vedybas.

Al. Gimantas

IR GERAI, IR BLOGAI... nuomonės, laiškai, atgarsiai

GERB. REDAKTORIAU,

Jūsų redaguojamo laikraščio 44 nr., man nepažįstamas T. Venckauskas puola mane savo straipsnyje apie L. Stankevičių, kad aš stengiausi ginti Montrealio lietuvius, atsakydamas į Tėviškės Žiburių užpuolimą dėl ryšių palaikymo su lietuviais iš Lietuvos.

Jisai, skaitydamas propagandinį Gimtąjį Kraštą, cituoja ištraukas iš jo, lyg tas laikraštis jam būtų didžiausias autoritetas. Nenustebčiau, kad neužilgo jisai vėl ką nors pacituos iš to laikraščio, gal kartais apie naują sovietų konstituciją. Nes jeigu jis deda ištraukas iš to laikraščio, tai tuo pačiu įrodo, kad jis tiki, ką tas propagandinis Gimtasis Kraštas rašo.

Jeigu T. Venckauskas skaitytų mūsų patriotiškus laikraščius, tai gal būtų pastebėjęs VLIKo pirmininko pareiškimą, kad ryšių palaikymas su savo tautiečiais yra būtinas.

Bet žinoma, T. Venckauskas skaitydamas komunistinę spaudą, prisilaiko griežtos Maskvos linijos- būti prieštingam ryšių palaikymui su savo broliais. Mat, okupantas rusas joktu būdu nenori, kad pavergtieji lietuviai bendrautų su laisvaisiais lietuviais. Todėl Lietuvoje yra registruojami tie, kurie susirašinėja su užsieniu. Turistai, kurie atvažiuoja į Vilnių, yra stropiai saugojami, kad kuo mažiausiai turėtų kontaktų su savo tautiečiais. O tie, kurie atvažiuoja į mūsų kontinentą- tai irgi yra labai prižiūrimi. Bet, dėka kaikurių apsukresnių montrealiečių, jie gauna progos susitikti su laisvais lietuviais ir išgirsti laisvą žodį.

Žinoma, T. Venckauskui, gyvenančiam laisvoje šalyje ir sočiai pavalgiusiam, nerūpi pavergtieji lietuviai. Jis su jais nieko bendro nenori turėti, pats nejausdamas, kad taip darydamas, pataikauja okupantui.

Be to, kas jam rūpi, jeigu 15.000 lietuvių pereitą mėnesį parodė viešą nepasitenkinimą rusais Vilniuje? Jis sentai tuos lietuvius yra atidavęs rusams ir nieko apie juos nenori girdėti.

Atrodo, kad T. Venckauskui yra daug lengviau rašyti į spaudą ir skaldyti lietuvius negu ištiesti ranką savo pavergtam broliui ar sesei. Juk šito Maskva tik ir nori.

T. Venckauskas man priklijoja, baigus agitacinę skaldymo mokyklą, bet gi aš savam straipsnyje nieko nepuoliu, bet ginu. O paskaitius jo straipsnį, aiškiai matai, kad jis tą mokyklą yra baigęs.

Norėtųsi jį paklausti, kiek dar lietuvių turėtų susidegindti, taip kaip Kalanta, kad jisai pradėtų juos gerbti?

Montreal, P.Q. S. Venckus

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

2 ps.

Augustino Voldemaro raštai

Algirdas GUSTAITIS

Augustinas Voldemaras - žinomas geras politikas, gynęs Lietuvos bei lietuvių reikalus neprikla usomybės laikotarpyje ir tarptautinėse arenose. Tatai buvo senokai, ir jaunesnioji karta apie jį žino tik iš padrikų, nugirstų kalbų, ar atydžiai paskaitę dalykinę spaudą.

Augustinas Voldemaras buvo taip pat ir žinomas Vytauto Didžiojo U-to Kaune profesorius. Yra parašęs ir paskelbęs daug straipsnių.

Lietuvos Atgimimo Sąjudis 1973 metų data/nors knyga pasirodė tik 1976 m. spalio mėn./ išleido Morkaus Šimkaus surinktus kai kuriuos A. Voldemaro straipsnius 90 m. nuo jo gimimo sukakčiai paminėti. 1883 m. balandžio 4 d. Dysnos k., Tverečiaus valsč., Švenčionių apskr. gimė A. Voldemaras.

Šioje knygoje straipsnių didžiuma yra kritiškieji A. Voldemaro pasisakymai, įvairių lietuviškų knygų pasirodymo proga. Jie rašyti tuo laiku, kai daugelio dabartinio laikotarpio asmenų dar nebuvo pasaulyje. Tai sudaro, galima sakyti, jau istorinės praeities raštijos analyzę ir į ją labai įdomu žvilgtelėti 1977-aisiais metais. Vėliau, tikriausia, bus dar įdomiau.

Kritikuodamas J. Totoraičio vokiečių kalba disertaciją, paskelbtą 1905 m. apie Lietuvos karalių Mindaugą, kerta: "Beveik kas žodis - klaida. Istorija ganėtinai parodė, kad tauta, jeigu ji nori atnešti savo kultūrą svetimai tautai, turi ateiti žemdirbių, laukininkų, o ne paveldėtoju, ponu. Antropologija dar toliau eina savo reikalavimuose šiame įžvilgyje. "Tauta tik tada linksta kitos gyvenimo būdui, papročiams, kai prasideda su šiaja kraujo mišinys ir kada ji, kaipo stipresnė, svetimą kraują asimiliuoja" /22 psl./.

Kritikas nesutinka su autorium, esą kryžiuočiai tenorėję Lietuvoje įvesti krikščionybę ir sako, kad "kryžuočiai sutrukdė Lietuvos kultūriniaugį ūgam laikui ir, taip sakant, padėjo pamatus tautiniam Lietuvos sunykimui" /22 psl./.

Kritika paskelbta "Draugijoje" nr. 1. 1907 m. sausio mėn. 175-181 psl. Įdomi ne tik dėl to, kad teisingai papurtė autorių, bet ir dėl to, kad ir vėliau daugelis lietuvių istorikų nepasimokė: rašydami Vokietijos universitetuose mokslinius darbus, juose teigiamai vertindavo vokiečius, žemindavo lietuvius ar prūsus. Kaip buvo - taip tebėra!

Neprikla usomybės laikais lietuvių istorijos mokiausi iš Ant. Aleknos vadovėlių, išleistų švietimo vadovų. Beveik visi lietuviai pasidavė tuose vadovėliuose skleidžiamoms neprilnoms apie lietuvių tautą žinioms, kas ir dabar tebesitęsia.

A. Voldemaras kritikuoja Ant. Aleknos "Lietuvos istoriją", išleistą 1919 m., pradėdamas svetimųjų minti mis, kad "tauta daugiau susideda iš mirusiųjų, nei gyvų" ir kad "mirusiųjų nuomonė yra galingesnė, nei gyvųjų" /37 psl./.

Tardamas, kad "mes negalime pažinti Lietuvos istorijos, nežinodami tinkamai mūsų kaimynų" nurodo, kad švedai savo prieš istorinius laikus pradeda antrame tūkstantmetyje prieš Kristų /41 psl./

A. Aleknos neteisingai įkylintos baltos, neprilnos, netiksliios datos apie lietuvių tautą, apie Mažąją Lietuvą, /kurią nukiišo į priedą/, palilko negalimas net dabar išlyginti neklaidingumo ir mažybingumo sąvokas, atkakliai skleidžiamas tiek saviesiem tiek svetimiesiem. Sakysime, ELTA iš New York'o savo mėnesiniuose aplinkraščiuose Lietuvą tepradeda nuo 13 a., o beveik visų garbingai aptariama anglų k. knyga /Lithuania 700 years/, kur sėja beveik neįmanomas attaisyti mažybinės Lietuvos sąvokas ir dėl to yra kenksminga lietuvių tautai.

Aptardamas A. Aleknos Bažnyčios istoriją, išleistą 1920 metais, A. Voldemaras tarė: "Kiek žodžių, tiek klaidų" /65 psl./. Mūsų laikų panašūs rašeivos - neišsiklampokite į tuščiaplilviškus Vatikano ar krikščionybės garbinimus, antron vieton stumdami lietuviškumą!

Lietuvių būta skaitlingesnių už rusus.

Aptariama J. Jakubovskio Tautybių Santykiai Lietuvoje /išversta į liet. kalbą J. Jablonskytės- Petkevičienės/ "Tautybių Santykiai Lietuvoje prieš Liublino Uniją", išleista 1921 m. Kaune Švietimo Ministerijos/ išversta J. Jablonskytės-Petkevičienės/.

Autorius Jakubovskis teigia, kad anais laikais Lietuvos valstybėje lietuvių buvo ne 1/4 ar 1/10 dalis, kaip esą tvirtinama istorikų, bet daugiau negu pusė /78 psl./. O nuo savęs kritikas rašo:... lietuvių būta skaitlingesnių ir žymiai skaitlingesnių už savo kaimynus rusus" /79 psl./.

Šis sakinys galėjo sukelti didelį šiaušimąsi svetimaisiais kilijais nulipdytų lietuvių istorikų, kurie betkokius teigiamumus apie lietuvius stengiasi apšaukti "mitais, pasakomis, nedokumentuotais teigimais, svetimųjų neprilimtomis tezėmis". Ir dėl to matome, kas nutiko, kiek dabar yra lietuvių ir kiek rusų...

Senesniųjų laikų kalbinius santykius A. Voldemaras taip dėsto: "Mūsų Vytautas su Jogaila kalbėjosi lietuviškai. Kai Jogailos sūnus Kazimieras tapo išrinktas Didžiuoju Lietuvos Kunigaikščiu, Lietuvos bajorai privertė jį tuoj mokytis lietuviškai, nes jis augo Krokuvoj ir nežinojo savo tėvo kalbos. Visame valstybės gyvenime lietuvių kalba buvo vartojama, bet tik gyvu žodžiu, o ne raštu. Raštų kalba tais laikais Vakaruose buvo lotynų, o Rytuose- slavų. Be to, Vakaruose buvo pradėta daryti iš savų žmonių kalbos rašto kalbą" /80 psl./. Kritika paskelbta "Mūsų Senovės" I t., trečiojoj knygoj, 1922 m.

Kitose kritikose irgi paskleistos panašios mintys. Griežti pasisakymai lenkų atžvilgiu, švelnesni rusų. Matomai, tokios buvo anometo nuotaikos, kai Rusija nesiekė Lietuvos ir nebuvo jos okupavusi.

Be istorinių, politinių raštų, A. Voldemaras turėjo savo nuomonę ir literatūros klausimais, kurios nesikuklindamas išdėstė. Dantės Dieviškąją Komediją panagrinėja Skaitymų XVI knygoje 63-84 psl., 1922 m. taip, kad ir šių laikų gimnazistai, studentai bei literatai galėtų pasinaudoti.

Su dėmesiu aptaria Krėvės raštus taip pat Skaitymuose XX knygos 90-133 psl. Pasisakymai taipgi svarūs ir išlikiantieji, ir gali būti naudojami nagrinėjant V. Krėvės kūrybą.

Apie Būgą

Ilgą straipsnį A. Voldemaras paskelbė apie kalbininką K. Būgą Humanitarinių Mokslų Fakulteto Raštų I knygoje 295-347 psl. Susikivirčijus su kunigų seminarijos rektoriumi lenkomanu Erdmanu, Būgai tenka apleisti Seminariją, verstis savo išmone. Vienas mokosi latvių kalbos. Sekdamas kalbininku Jaunium parašė Aistiškosios Studijos, bet, vos mirus Jauniui- jų išsižada! "Būga be galo lengvai pasiduodavo svetimai įtakai" /452 psl./.

Kritikas pasijuokia iš Būgos dėl Zarasų, kuriuos buvo siūlęs vadinti Ežerėnais, bet vėl persimetė "bestremdamas" sėlių tarme, kurios niekas nė vieno žodžio nežino!../475 psl./.

K. Būga, kaip ir kai kurie kiti mūsų kalbininkai, yra paskelbęs neteisingų tvirtinimų, kurie pamatuotai kritikuojami kiek atydžiau dalykuose nusimanančių ne tik Voldemaro laikais, bet ir dabar.

Ginčai spaudoje nenustoja reikšmės savaitėms prabėgus. Kartais baigiai redaktoriai straipsnių neskelbia, tuo bandydami šiūkšles nustumti po lova. A. Voldemaras tvoja Lietuvos Aido redaktoriams, nespausdinusiems jo recenzijos. Ir tvoja nekiek "nemink štindamas"

Straipsnių rinkinyje skaitome ir kitomis temomis A. Voldemato pasisakymus. Knyga ypač reikšminga užsienio lietuviams, kuriems neįmanoma gauti prieš keliasdešimt metų spausdintų žurnalų, laikraščių.

Skaitydami šią knygą, galime geriau pažinti autorių, nes raštai yra išsilavinimo ir galvojimo išdava.

Dabar derėtų, bestartinančio A. Voldemaro gimimo šimtmečio proga, išleisti biografinę knygą apie jį.

Profesorius Augustinas Voldemaras. Raštai 90 m. sukakčiai paminėti. Redagavo Morkus Šimkus. Laisvosios Lietuvos Knygų Leidykla, nr. 5. Čikaga, 1976 m.

Leidėjo žodis ir Pratarties užima VII-XV psl. Po to, knyga turi dar 672 psl. Kietais viršeliais drobėje, auksos spalvos raidės viršelyje.

algimanto skiltis

$ 1.000.000 BABY

Po šios, doleriniais ženklais iškeltos antraštės, tuoj pat tenka aiškintis ir atsiprašinėti skaitytojų. Kurgi matyta- lietuviškoje, tegu ir išeiviškoje spaudoje, nebeišsiverčiame be tokių anglicizmų. Gal, teisingiau šiuo atveju- amerikonizmų. Tačiau, prisimenant studijų dienas, negali pamiršti vieno lituanisto profesoriaus pamokymų, kad tam tikrais atvejais, norint sukelti stipresnį efektą, galima naudoti barbarizmus, pav. T. Tilvičio knygos antraštė Išpardavimas Dūšios. Ra-

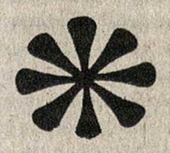

šytojui reikėjo atatinkamo efekto, kurio nebūtų gavęs, pavadinęs knygą Išpardavimas Dvasios.

Tad ir jautiesi dabar, jei nevisai išteisintas, tai bent ramesnis, parinkęs šiam rašiniui svetimą skolinį. Vis dėl to efekto, atsiprašant... Negi uždėsi gramozdišką, aki ir ausį rėžiančią iškabą- vieno milijono dolerių vaikinas ar kūdikis... Nerimtai atrodytų ir tiek.

Vienas malonumas žinoti, kad lietuviškojoi išeivija, bent materialinėje plotmėje vertinant, turtėja. Po truputį auga ir lietuviškiejį milijonai, bendruomeniniai, na ir individualūs. Lietuvių Fondas visai impozantiškai žengia antrojo milijono sąskaiton. Jo pačio egzistenciialiai negincijamą nauda dabarčiai ir ateičiai. Tik didžiausi skeptikai / įskaitant prisiekusius šykštuolius/ drįsta pabert abejojimą keliančių padrikų šiaip aiškiai dauguma Fondą ir jo veiklą gali vertinti tik pozityviai.

Miela stebėti ir girdėti apie gausėjančius lietuvius turtuolius. Tai vis kruopštaus darbo, didelių sugebėjimų asmenybės, kylančios profesionalų, verslininkų ir sporto įžymybių tarpe. Natvu būtų nesidžiaugti turtėjimo faktais, kai jauti ir žinai, kad ekonominiai tvirta išeivija bus pakankamai įtakinga ir politinėse bei kultūrinėse sferose. Tokia yra šio kontinento gyvenimo realybė, kurios jėgą ir tikrovę aiškiai matome beveik kasdien.

Šviesiai nuteikė ir vieno mūsiškio profesionalinio sportininko beveik nuostabūs pasiekimai rungtynių aikštėse. Ne tik čia, bet ir tolimame užjūry. Pagirtinas ir atviras, lietuviškas nuoširdumas. Jo tikslas- kuo greičiau uždirbti kiek galint daugiau dolerių, pasiekti I pirmąjį milijoną. Mums, kurių dauguma esame gana konservatyvūs, tradiciniai ir kukliai nusiteikę, toks ano sportininko prisipažinimas, bent iš kart paliko savotiškai keistą įspūdį. Tačiau, bent kiek giliau ir plačiau pagalvojus, pagal šio kontinento profesionalinio sporto įpročius, jis nenuskalto nei kuklumui, nei padorumui, viešai atskleidęs savo siekius. Tuos milijonus sunešanti publika faktiniai adoruoja savo mėgiamus sportininkus ir seka kiekvieną, net ir grynai asmeninį žingsnį privačiame sportininko gyvenime. Tad ir mūsiškio prisipažintas pomėgis prabangiems sportiniams automobiliams ir gražioms mergimoms / vadinasi, tos visos " negražios " neieškokite ir neliskite pire milijonierių/, nebūtinai vertinitinas tik sarkazmu ar pusiau lūpų šypsena. Kurgi pasakyta, kad nuodėmė būti turtingu ir populiariu?

Mums, savaime suprantama, svarbiausia kiek, kuo ir kaip lietuviai turtuoliai prisideda prie bendrųjų reikalų. Aišku, jie neturi laiko tiesioginiai veiklai, tačiau jų materialiniai išpareigojimai savajai tautai, gali net ir labai efektyviai padėti vykdyti uždavinius, kurių, bent dalis, tiesiog neįmanomi atlikti dėl lėšų stokos.

Tad, - tegyvuoja ir daugiau tebūna lietuvių milijonierių, ypač tokių, kurie nepaskęsta savojoje aukso jūroje, bet prisimena ir jaučia tautinės širdies ir sąžinės pulsą.

ČEKO - SLOVAKŲ TAUTOS IR VALSTYBĖS KILMĖ - Rašo Juozas Benius

Slavai ir jų pirmoji valstybėlė.

Kaip patys slavistai yra nustatę, jų kultūra ir tikyba plėtėsi iš Balkanų pusiasalio ir slinko čekų - moravų kryptimi į šiaurę /o ne kažkur iš Pripetės balų, kaip bando "indo-europiečių" kilmės žinovai įrodyti!/.

Slavų vardas pirmą kartą istorijoje sumin imas 512 m. Jų prijungimas prie Avarų valstybės 568 metais buvo laikinai pertrauktas, kuomet apie 623 m. po Kr. apsireiškė trumpalaikė pirkli o Samo / 623-658/ valstybėlė. Kurį laiką ji buvo pajėgi net atremti frankų karalių Dagobert, bet jai suskilus legendariniai broliai Čech ir Lech nebesugyveno ir Lech nepasakęs nė sudiev, išėjo laimės ieškoti Vyslos aukštupyje.

Čech ir Lech - Čekų ir Lenkų tautų eponimai.

Kaip jau minėjome /NL nr. 41/74/ Dlugošas lenkų tautos kilmę išveda iš čekų atplaišos, t.y. dviejų legendarinių brolių. Ligi pirmojo Pasaulinio Karo toji teisinga versija buvo pačių lenkų istorijos vadovėliuose, bet laikui bėgant, jie apsisvarstė - nepatogu "Mocarstwa"/imperiją/ kildinti iš nemėgiamos brolių tautelės... Tada išeitų aikštėn nemaloni tiesa, jog lenkai tik XI-XII a. užkariavo/su čekų ir vokiečių " kryžeivių "pagelba/ Wielkopolskos, Volynės, Pamario, Jotvingių, Mozūrų plotus ir todėl į šias žemes jie neturi jokių kitokių istorinių teisių- o tik grobikų.

Dar prisiminkime, kad jotvingių sostinė buvo Varšuva / Varžuva, tvirtovė/ ir jų prekybos didieji miestai Pinsk / Upyniškė/, Drohiczyn/Draugučionys/, Lietuvos Brasta /tvirtovė/, Plock / Upelotiškė / ir jie valdė Gintaro Kelią eismą. Tikroji Lenkija, arba Malopolska, ilgai negalėjo suvirškinti tokio didžiulio grobio. Jų sostinė taip ir paliko Krokuvoje; gi, netrukus po aneksijos, sukilę galindai/mozūrai/ atsikovojo visišką neprikla usomybę, kuri tęsėsi 100 metų. Kitos kunigaikštijos irgi sunkiai pakluso tik leno teisėmis, kaip liudija metus prieš Liublino Uniją išleistas Merkatoriajus žemėlapis, kuris parodo "Lenkiją" Krokuvos valstybėlės ribose. Tokios pat nuomonės yra ir garsusis Radvilos Našlaitėlio žemėlapis, iš - leistas apie 50 metų vėliaujis išvardina buvusias jotvingių žemes: Kaujavą/Kujavy/, Galindus / Mazury/, Palenkę /Podlasie/, Pagyrį /Polesie/ ir Balutę/Volyn/ atskirais vardais, o Lenkijos vardą deda žemiau, į pietvakarius nuo jų. Tos srities net ligi padalinimų /1772, 1793 ir 1975/ išlaikė

KULTŪRINIS PUSLAPIS

CHORŲ DIRIGENTAS

MUZIKAS

MYKOLAS KARKA

Mykolas Karka gimė lapkričio 12 d. 1892 m. Troškūnų valsčiuje. Taigi sulaukė 85 metų amžiaus sukaktį.

Vilniaus Muzikos Konservatoriją baigė 1912 m. Tais pat metais gavo vargonininko vietą Traupio miestelyje, kur suorganizavo lietuvių chorą. 1914 m. buvo pakviestas vargonininku į vieną Panevėžio parapiją.

1915 m. buvo pašauktas į karo tuomenę. Nors tarnavo Petrapilyje, bet turėjo dar laiko gilinti studijas pas profesorius muzikus, vargonininkavo lietuvių parapijose, suorganizavo lietuvių chorą.

Į Panevėžį grįžo 1918 m. ir buvo pakviestas dėstyti muziką gimnazijoje ir vargonininkauti bažnyčioje, kuri vėliau tapo katedra.

Muzikos mokytojo darbą dirbo ir Mokytojų Seminarijoje. Jis suorganizavo abiejose mokyklose chorus, vaidintojų būrelius. Važinėdavo su Skrajojančiu Teatru po apskrities miestelius su S. Čiurlionienės veikalu Kuprotas Oželis ir kt. Ilgą laiką vedė ir katedros, ir Dainos Draugijos chorus.

Iš Panevėžio muzikos ir artistinių pajėgų suorganizavo Dramos ir Operetės Teatrą. Su didelių pasisekimu keliis metus vyko operetės spektaklius su veikalais Čigonė Aza, Kornevilio Varpai, Kuprotas Oželis, Kaminkrėtis ir Malūninikas ir kt. Iš dramų-Šilerio Vilius Tellis, Putino Valdovo Sūnus ir t.t.

Panevėžio chorai gausiai ir pirmaujančiai pasirodydavo rajoninėse programose /1937-1939 m./ ir Kaune-visos Lietuvos/1924, 1928, 1930/

Mykolas Karka priklavosi šalia žymių Lietuvos chorvedžių-Šimkaus, Martinonio, Karoso, Žilevičiaus, Banaičio, Kavecko, Švedo, Norvaišos ir daugelio kitų.

1941 m. buvo įkurta Panevėžio Muzikos Mokykla ir M. Karka buvo jos direktorium.

Jau 1945 m. M. Karka iš visų pamėgtų vietų buvo atleistas, nes užėjo naujai laikai, naujai chorai ir vadovai.

Tačiau 1945 m. M. Karka suorganizavo operečių grupę Panevėžio Mokytojų Profesinės Sąjungos vardu, kur buvo ir režisorium, ir vadovu.

Dar ir dabar sulaukęs 85 m. amžiaus, būdamas stiprus ir žvalus, lyg 50 metų, per Vilniaus Dainų Šventes, kur suvažiuoja viso krašto chorai- būna patarėju ir garbės dirigentu.

Taipgi Muzikos Mokykla atsiunčia pas jį į namus žymesnius dainininkus mokinius- es apšilfavimui.

Mykolas Karka tebegyvena Panevėžyje išpensijos, žmona ilgą laiką gulėjo ligoninėje, dalinai paralyžuota.

Linkiu Mykolui Karkai sulaukti 100 metų!

J. Vaidlonis

Scena iš BUBULIS IR DUNDULIS, AUKURO Teatro pastatyme:
Dalia Jonikaitė, Algis Paškevičius, Kazimieras Bungarda, Stepas Ramanauskas ir Antanas Laugalys

Iš: Juozas BALTUŠIS

SU KUO VALGYTA DRUSKA

– Kur? Kur tave muša, Alpuk? Per kur muša? Ko gi nieko nematyti? Kur suduota?

Alpukas nesiskaitė, tik šnairavo akimis mano pusėn ir tempė marškinius sau ant užpakalio. Jam buvo jau ketveri metai, tai labai negražu, kad užpakalis plikas matyt. Ir dar visiems.

– Neieškok, mama, nerasi, – vėl lepterėjau aš. –Ta "niania" gudriai: užkloja Alpuką su šlapia marška ir duoda su šiukšna. Tu Alpuką paklausk.

Bet Alpukas tik sukaleno dantimis ir vėl– nė žodžio.

Motina susigriebė už galvos, vaikščiojo po kambarį linguodama į šalis. Tėvas pasižiūrėjo, patraukė pečiais.

– Kad nematyti, tai gal nemuša? – pasakė. –Vaikas gal nugriuvo, susidavė kur... Ko nesakai, šunies tu koja? – priėjo prie Alpuko. – Diržo ar nori?

– Palauk, Karoliau... Ne šitaip, – pasakė motina ir tuoj suriko: – Aš jai akis iškabinsiu!

– Neiškabinsi, Marijon, – prašneko Garlūnienė, tylėjusi ligi tol. – Tenai susimokiusios visos, tos bobos. Žinau aš jas. Iš vieno eina. Kaip tu įrodysi, kad mušė? Liudininkus ar turi? Ženklą, kad mušta, ar parodysi? Nieko nėra. Užreks tave, kaip pasiutusios, ir ką tu prieš jas? Jų galybė, jų ir teisybė.

Motina žiūrėjo į Garlūnienę, akis išpūtusi, o toji paraudonavo, bliksterėjo ašarom, tyliai pasakė:

– Kalta aš, Marijon. Kur buvo mano akys? Pražiopsojau, nemačiau. Kiek gyva būsiu, nedovanosiu sau šito.

Ir dar tyliau pasakė motinai:

– Nebeduok vaiko.

– Nebeduot?

Užmuš tau negyvai.

– Neturi jos teisės mano vaiką mušti! – suriko motina.

– Tavęs nepaklaus, Marijon. Penktasis ar daugiau teisių? O vis ieškai. Tavo vaikas po žemele gulės nuvarytas, o tu vis dar ieškosi, ieškosi...

– Bepiga tau kalbėt, kai ne tavo vaiką pliekia! – vėl suriko motina.

Garlūnienė žemai palenkė galvą, tylėjo.

– Nepyk, Garlūnien, – priėjo motina prie jos. –Ne iš piktumo aš, pati suprantu... (b. d.)

PAŽINKIME PRAEITĮ!

PARTIZANAI

(tęsinys)

JUOZAS DAUMANTAS

Kulkosvaidžių spiaudomos serijos sutrupino stogo čerpes, padegdamos stogo gegnes. grebėstus ir pastogėje esantį laužą. Raudonieji pro langus gynėsi kulkosvaidžiais, automatais ir granatomis. Pastogėje gaisrą jiems pavyko gana greitai likviduoti. Partizanai stipria ugnimi nuvijo bolševikus nuo langų ir priartėjo prie namo sviesti į jį Dešinio parengtus panzerfaustus. Tačiau, bolševikų laimė, nė vienas nesprogo. Bandė arčiau prinešti ir benzino tankus, bet bolševikai juos peršovė – ir greit jie liko tušti. Abi priemonės, kuriomis buvo tikėtasi duoti pagrindiniai smūgiai tvirtovei, nedavė jokių vaisių. Puolančiųjų nuotaika krito, nes kulkosvaidžiai mūro neįkando, tik vietomis išgraužė skylių. Bolševikų nuostoliai žmonėmis buvo labai nežymūs. Dėl to nei milicija, nei stribai nepasidavė. Po keturių valandų apgulamųjų kautynių partizanams teko pasitraukti, nes nebeliko vilčių bolševikų tvirtovę paimti, o be to, kiekvienu momentu po šitokio trukšmo galėjo atskubėti kaimyninių valsčių NKGB įgulos. Po šių nepavykusių kautynių abu partizanų daliniai pasitraukė savais keliais.

...

Štai Anglassu trimis vyrais užsuko į savo tėviškę, prie Pakuonio. Katės atsargumu prišliaužę prie gimtojo namo, pro langą pamatė prie durų pastatytus rusiškus ginklus, kurie liudijo, kad viduje buvo svečių. Dar atsargiau Anglas nušliaužė kitan seklyčios galan ir, žvilgterėjęs pro stiklą, pažino Pakuonio valsčiaus aktyviuosius bolševikus: partorgą ir paruošų agentą, besivaišinančius prie stalo ir besimeilinančius prie jo seserų.

Sugrįžo atgal prie virtuvės langų ir atsargiai išsivietęs beldimu mamą, svarstė, kaip čia geriau sulikvidavus svečius. Mama, nuėjusi į seklyčią, pati užėmė vieną svečią, o į virtuvę atsiuntė dukterį. Su ja buvo sutarta, kad ji greit eisianti vandens ir paprašys ją palydėti vieną svečių, kurį Anglas sudorosiąs be didesnių keblumų.

Taip ir buvo. Vos spėjusį pro duris į lauką išeiti rusą, Anglas vienu smūgiu be jokio triukšmo paguldė ant menčių. Tada kiti skubiai įsiveržė į seklyčią, surinko prie durų stovinčius ginklus ir paskutinįjį svečią, paruošų agentą, paprašė "pasitempti". Po šios minėtinos nakties, aršiausių valsčiaus pareigūnų niekam neteko jau matyti. Partizanišku terminu tariant, jie išėjo į Nemuną "pažuvauti".

Vėl kitoj vietoj partizanas Merkys, beginklaudamas užsuko su draugais į kaimą, kuriame kaip tik tuo laiku buvo giedamas ražančius. Beveik visis gyventojai, pas kuriuos buvo numatyta gauti ginklų ar amunicijos, taip pat dalyvavo minėtame ražančiuje. Dėl to partizanai irgi nutraukė tenai – pasikalbėti su giesmininkais.

Atvykę į aną vietą, jie rado ražančių vos įpusėtą Merkys, prislinkęs prie langelio, pastebėjo virtuvėje už stalo su "smingamosios" bonkele besidarbuojantį apylinkės pirmininką – Kasakevičių, seniai jų ieškomą visišką bolševikams parsidavėlį.

– Na, – pagalvojo Merkys, vieni gieda, o tu, siurbėle, čia kitam gale vienas sau pijokauji! Bus gera proga čia tave sutvarkyti, – giesmininkai dar suspės gale ražančiaus ir už tavo pernelyg griešną dūšią po Sveika Marija sumesti.

Merkys išsišaukė šeimininkę ir ją paprašė daryti visa kad Kasperavičius nepakiltų nuo stalo, kol Merkys ras patogią progą jį nutverti už gerklės.

Taip ir įvyko. Šeimininkei grįžus į vidų, pirmininkas drebančiomis girto rankomis prisipylė dar vieną ir kibino šalia prisėdusią moterį. Tuo momentu įsiveržė Merkys į vidų ir išmušė automato vamzdžiu pareigūnui iš rankų dar nespėtą išgerti naminės stiklą.

– Rankas aukštyn, mielas drauge... Kaip matau, čia tau vienam nuobodu... Dabar padainuosim visi ką nors sutartinai. ne taip liūdnai, kaip jie ten aname gale – ironiškai vežė Merkys, kratydamas Kasevičiaus kišenes.

Pirmininkas drebėjo, kaip epušės lapas, bailiai žvelgdamas į plačiapetį Samą, traukiantį iš jo kelnių rusišką naganą ir dvi granatas.

– Ir zuikiams mušti kai ko pasirūpinęs pilietis, juokavo Samas.

Bet "draugas" stovėjo netekęs žado, tarsi kaulą nurijęs drebėjo. Tik vedamas pro duris, jis išstenėjo:

– Vyručiai, nejuagi jau...

Tačiau baigti nepavyko, nes raumeningos Samo rankos užgniaužė burną ir, giesmininkams negirdint, įsivertė į roges, kurios iš kiemo pasuko Nemuno link.

Kalniškiuose

Pietų Lietuvoje vienos iš labiausiai gyventojų pasakoti mėgiamų kautynių yra žinomos Kalniškių vardu– dažnai lietuvio prisimenamos keliose laiudies sukurtose dainose. Jos įvyko 1945 metais gegužės mėnesį Kalniškių miškelyje, kur 80 partizanų, vadovaujamų Lakūno, per kelias valandas sunaikino su viršum 400 enkavedistų.

Šiose kautynxse šalia vyrų lygiai drąsiai pasirodė ir moterys. Lakūno žmona (buvusi mokytoja) per visas kautynes drąsiai kovėsi, pavaduodama kritusius kulkosvaidininkus, neišleisdama iš rankų kulkosvaidžio net tada, kai ją per abi kojas sužeidė. Šalia jos drąsiai kovėsi partizanė Pušelė.

Įsitvirtinusius Kalniškės miško aukštumoje partizanus puolė dešimteriopai didesnės enkavedistų pajėgos, atžygiavusios iš Simno. Kautynės virė kelias valandas, bolševikams bandant įsibrauti į partizanų pozicijas. Visi puolimai atsimušė į kietą pasipriešinimą, kalnagūbrį nusėjant vis naujomis aukomis.

Tik baigdami amuniciją, partizanai iš gynimosi perėjo į veržlų puolimą ir, paskutinėmis šovinių saujomis pralaužę gilius bolševikų žiedus, kurie supo partizanus, išsiveržė į laisvę.

Miško kalnagūbryje amžiams liko ilsėtis dalinio vadas Lakūnas, jo žmona Pušelė ir didesnioji kitų kovotojų dalis. Jų paskutinę Lietuvai maldą liaudis įamžino dainos žodžiuose, kurie vaizdžiai nusako šiandien žudomos tautos tragediją: (bus daugiau)

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

Išgirskime žymaus Dailininko pasisakymą

Prof. Vytautas K. Jonynas 30 dienų praleidęs Lietuvoje ir grįždamas į New Yorką, turėjo šį pokalbį Vilniuje su "G.K." bendr. V. Baltrėnu.

(Tąsa iš praeito numerio)

— Jūsų viešnagės dienomis Vilniuje buvo atidaryta respublikinė paroda, apimanti pagrindinius dailės žanrus, sukvietusi po vienu stogu visas mūsų dailininkų kartas...

— Turėjau garbę dalyvauti tos parodos atidaryme, bet mačiau tik galybę savo senų pažįstamų veidų, spaudžiau rankas, bučiavomės, o pačios parodos iš tikrųjų beveik ir nemačiau. Tačiau šiandien, niekam nesakęs, užėjau vėl ir paskyriau kelias valandas, taigi dabar turiu visiškai atnaujintą, šviežią įspūdį.

Pirmiausia, jau turbūt tai visi gerai žino, Vilniuje yra nuostabūs dideli Parodų rūmai. Ir šitie rūmai dabar priglaudė labai daug dailės darbų — grafikos, skulptūros ir tapybos. Kai lankiausi prieš trejetą metų, Lietuvos grafika rodė nepaprastą veržlumą, ir to veržlumo ji neprarado. Pradedu nuo grafikos todėl, kad, kaip žinote, savo jaunystėje šitą meno šaką puoselėjau su labai dideliu užsidegimu. Džiugina tai, kad šiandien mano mafyti grafikų darbai techniškai labai įvairūs. Nė vienas jų nieko nekopijuoja ir neimituoja, išlaiko savo individualybę. Dėl šito ir dėl techniškų atlikimo priemonių įvairumo grafikos ekspozicija nepaprastai turtinga. Šitokią turtingą grafikų parodą, turiu pasakyti, aš matau pirmą kartą.

Skulptūroje dominuoja portretai, tačiau medžiagų atžvilgiu — matome granitą, natūralios formos ir šlifuotą, matome įvairias medžio rūšis, įvairius formatus, matome iš bronzos atliedintus kūrinius.., Kitaip sakant, Lietuvos skulptoriai šiandien yra apvaldę visas medžiagas ir pasirenka kiekvienas pagal savo poreikį. Lankytojas, be abejo, nepraeis nepastebėjęs ir tų didelių, nuostabių paminklų, kurie puošia kraštą, kaip Gedimino Jokūbonio Maironis Kaune, Vlado Vildžiūno Čiurlionis Druskininkuose, Konstantino Bogdano Janonis Biržuose ir kiti. Žiūrovo negali nedominti braižu ir formų įvairovė. Daugelyje darbų jaučiama Juozo Mikėno įtaka, nemaža ir tokių kūrėjų, kurie jau pažengė keletą kilometrų į priekį ir surado savo charakteriui, savo filosofijai išsakyti naujas formas ir naujus būdus.

Dail. V. K. Jonynas

Apie tapybą... Pasakysiu, jeigu ženginte Lietuvos laukais per visą vasarą, čia galite rasti ir arfojus, ir sėjėjus, ir šienapjūtę, ir rugiapjūtę, ir pagaliau rudenio dovanas. Ne, ne siužetus turiu galvoje. Tai individualūs, visiškai skirtingi braižai — kaip kiekviena metų diena atneša skirtingą saulę, taip čia ir tapytojų labai didelis įvairumas. Yra nepaprastai daug labai stiprių ir savitų kūrėjų. Pavardžių neminėsiu, nes, kaip sakiau savo kolegoms, atvažiavau ne pamokyti, o pasimokyti, susipažinti ir pabendrauti.

Daugelis portretistų yra labai stiprūs. Tačiau ir figūrinės kompozicijos nenusileidžia. Peizažinės tapybos kiek mažiau, šį kartą ir parodos tikslas gal buvo šiek tiek skirtingas. Tačiau čia pateikta tapyba, kaip spalvos menas, į kurį didelė dalis dailininkų nesibaido įjungti ir formų meno, daro ekspoziciją nepaprastai įvairią, įdomią. Manau, kiekvienas lankytojas pagal savo filosofinę sampratą ir pomėgius ras kuo joje pasigėrėti. Man asmeniškai paroda paliko nepaprastai gerą įspūdį.

Pasakymas, kad paroda palieka nepaprastai gerą įspūdį, be abejo, yra sausokas, lyg ir banalus. Tačiau, norint išsamiau analizuoti, — reikėtų jau detalizuoti, o toks detalizavimas vėlgi būtų plokščias, jeigu kartu neįvelgtume į konkrečius kūrinius. Kitaip sakant, kiekvienam, kas domisi Lietuvos daile šiandien, tą parodą pravartu pačiam pamatyti.

— Ta pačia proga įdomu būtų iš Jūsų nors trumpai išgirsti apie išeivijos dailininkus, jų kūrybą.

— Mano toks įspūdis, kad lietuvių išeivių dailininkų Amerikoje kūrybinis laikotarpis yra gili žiema. Jokių didesnių prošvaisčių, išskyrus vieną kitą individą, nesimato. Todėl, kad Amerikos gyvenimo sąlygomis mes kiekvienas esame palikti rūpintis tik savimi, savo kasdieniškosios egzistencijos reikalais. Lietuviai dailininkai Amerikoje, pasakyčiau, yra sekmadieniniai dailininkai, arba dailininkai, kurie save kankina ir kiekvieną liuoslaikį išnaudoja, kad išliktų dailininkais. Taigi, kaip anksčiau esu minėjęs ir galiu tik pakartoti, lietuvio dailininko darbo sąlygos Amerikoje buvo ir tebėra sunkios.

Kaip mačiau ir įsitikinau, Lietuvoje dailininkams kūrybos ir darbo sąlygos faktiškai daug geresnės. Visų pirma, jau tuo, kad čia — tėvynė, savas kraštas. O antra, čia yra valstybė, yra juos remiančios institucijos, yra sąmatos. Tie faktai pasitvirtina net parodos atidaryme: aš mačiau labai daug vyriausybės asmenų ir partijos žmonių, kurie atėjo į parodą, žiūrėjo, domėjosi ne formaliai, o gyveno tuo estetiniu gyvenimu. Jis jiems yra reikalingas. Ir tai labai didelis paskatinimas. Iš to reikalingumo išplaukia pastangos paremti dailininkus, jų kūrybą, suteikti jiems tinkamas sąlygas. Butai, dirbtuvės, kūrybos namai, parodų salės...

Grįžtant prie Amerikos, yra keletas asmenų prasimušusių, bet visas prasimušimas nueina tik to, kad jie įsigyja titulus, gauna neblogai apmokamas vietas, būna užsikrovę darbais ir tuo pačiu pasidaro vėl tik liuoslaikio dailininkais. Tiesiogiai verstis dailininko profesija, tokio dailininko, kokiu kiekvienas individas galbūt norėtų būti, sąlygų nebuvo.

Atsirado vienas kitas, kurie tas sąlygas „ragais ir nagais" susikūrė. Tarp jų ir aš. Jaunystėje stengiausi kuo daugiau išmokti, viskuo domėjausi. Todėl į naujomis gyvenimo sąlygomis — tiek Vokietijoje, tiek Amerikoje — savo specialybes galėjau vienaip ar kitaip pritaikyti. Tokios praktiškos specialybės man suteikė ir ekonominį stabilumą. Iš šalies atrodo, kad tas viskas pasidarė nejučiomis ir kad yra vieni, kuriems sekasi, o kiti, kuriems nesiseka. Ne visiškai taip! Kas buvo dar jaunystėje pasiruošę kietam gyvenimui, apsiginklavę platesnėmis žiniomis, tiems buvo lengviau. Šiaip gi didžioji dauguma inteligentų savo specialybės nesugebėjo pritaikyti. Imkime, pavyzdžiui, anuo metu buvusį advokatą — Amerikoje likti advokatu jis tikrai negalėjo. Taip atsitiko ir su kai kuriomis dailininkų profesijomis.

— Kaip išeivija remia ir vertina dailininkus?

— Negalėčiau skųstis, kad tautiečiai mane ir kitus užmiršo. Paveikslus jie perka. Tiesa, gal populiaresni tie dailininkai, kurie daugiau ar mažiau atkuria buvusios tėvynės gamtos, tradicijų nuotrupas, kurie tikroviškiau tuos dalykus pateikia. Tokios esminės kūrybos, kuri savo gilumu skradžiai žemę nweitų, mūsų išeiviai Amerikoje nejkanda. Yra, žinoma, išimčių, o tas išimtis sudaro jaunoji karta. Jie išaugo naujoje aplinkoje, juos formavo kūrybos tempas, meno srovių įvairovė, ir jų meno samprata daug platesnė nei sentimentas arba praeities prisiminimai.

— Ką, gerbiamas profesoriau, laikote svarbiausia savo kūryboje ir kokie Jūsų sumanymai ateičiai?

— Mėgstu atsakyti: svarbiausias mano kūrinys tas, kurį padarysiu rytoj. O ką aš padariau, jau ir užmiršau. Jau tas dalykas manęs nejaudina, neteikia jokios kūrybinės inspiracijos, jis įdėtas į kartoteką, ir ateitis, negailestingasis laikas pasakys, ką padariau ir ko tie darbai verti.

O ką žadu daryti... Manau parsivežti Lietuvą į Ameriką. Viduje aš jos niekad nebuvau pamiršęs, bet dabar, kai išvažinėjau jos keliais ir keleliais gal neteli trijų tūkstančių kilometrų ir niekur nesuradau užkampio!...

Visur radau mūrinę Lietuvą. Tokią Lietuvą, apie kokią svajojo senoji karta, kitados mus, jaunus dailininkus, vis pabardama, kodėl paišome bakūžes samanotas, o neieškome kur nors mūrinio kampelio. Jeigu jie dabar atvažiuotų ir pamatytų šitą tikrai mūrinę Lietuvą, turbūt nepatikėtų savo akimis. Bet koks paradoksas: tie, [illegible] rie labiausiai šnekėjo apie mūrinę Lietuvą, šiandien jos pasižiūrėti nelabai važiuoja...

O aš atvažiavau pamatyti ją tokią, kokia šiandien yra — su statybomis, naujomis gyvenvietėmis, su laukų masyvais ir su vienur kitur išlikusiomis senomis sodybomis ar bakūžėmis. Noriu pagaliau būti dailininkas, nepriklausantis nuo jokios paskirties, noriu užsiimti tikrąja kūryba. Manau, kad aš būsiu akvarelistas. Parsivežu darbų, kad ir neužbaigtų, kuriuos čia esu padaręs, ir tomis temomis gerokai padirbėsiu. Gal vienas kitas neatpažins, kad čia yra Lietuva, bet tai, ką aš mačiau, mėginsiu realizuoti akvarelėse ir piešiniuose. Darysiu taip pat savo eksperimentinius, studijinius skulptūros darbus. Tokiu būdu puoselėju viltį, kad geriausi mano darbai bus padaryti rytoj.

— Kaip žinome, už 1974 m. mūsų savaitraštyje paskelbtą interviu tam tikrų išeivijos sluoksnių buvote smarkiai puolamas. Ar nesulauksite, gerbiamas profesoriau, ir vėl „pirties"?

— Žinote, aš tą klausimą sprendžiu labai paprastai: ar man tėvynė brangi, ar ji man tiktai mitas? Kas man gali šiandien užginti mylėti tėvų žemę ir tėvynę... Ir iš tikro: kas?! Tai kodėl aš to negalėčiau daryti, kodėl aš neturėčiau bendrauti? Paklausyti jų ir neklausyti savo vidinio balso — tai kas tada tu esi, kaip žmogus? Ar yra įmanoma, kad kūrėjas pavirstų tiktai šluostuku, būtų panaudotas dulkėms nuo vieno ar kito stalo nuvalyti? Tegu mane jie puola, tegu plaka — aš esu toks, koks esu, ir negaliu būti toks, kaip x y nori, nes tokiam gyvenimui aš, kaip dailininkas, niekada nebuvau pasiruošęs.

Labai ačiū „Gimtajam kraštui", kad nepamirštate manęs. Aš jau daug kartų esu sakęs, kad Amerikoje tik gyvenu, bet tikras mano dvasinis gyvenimas yra Lietuva.

Herblock, The Washington Post

"Ar gerai taip? Mūsų programoje tai nenumatyta"

●●●

Šiandieninė Europa ir Turistai

Rašo Juozas Kaributas

(Tęsinys iš praeito numerio)

BARCELONOJE

Ispanija dabar žiūri į pasaulį su dideliu klausimu: būsiu suprasta ir saugi? Ispanija dabar turi daugelį namines politines problemų. Vargšė Ispanija dabar dar žavingesnė, turistą viliojanti su pirmaisiais žingsniais į demokratinę santvarką. Ak, daugel visokių minčių skraido po galvą, kai traukinys monotoniškai dūzgėdamas neša mane pajūriu ir iš tunelio į tunelį nerdamas skardenasi.

Antras apsidairymas Barcelonoje kiek gąsdinantis. Kiek pirmiau buvo ramu ir jauku, tiek dabar įvairūs galvalai kelia galvas. O jie moka triukšmauti, nors jų labai nedaugelis. Taip man juos apibūdino vienas ispanas, gerai kalbąs angliškai, kuris nepatingėjo savo problemomis pasikalbėti.

Štai einu Barcelonos pagrindine gatve, kur lauko kavinės, kur didelis judėjimas, ir didelis turgus: čia ir vištos kvarksi, gaidžiai užsimerkę gieda, kanarėlės čirškia, paršiukai kriuksi: bei vščiukai glaudžiasi po vištos sparnais. Visa ta maišatis gražią gatvę padaro pigiu turgum, nežiūrint kad gražios gėlės puošia kai kurių gatvių kampus. Pasigedau tų gražiųjų karietų su obuolmušiais arkliais, kurie taip mandriai vežiodavo turistus. Čia daug kas pasikeitę, nors nei naujos statybos, nei pagražinimų, kad miestui suteiktų jaukumo, nematyti.

Aplankau Picasso muziejų. Jis turi daug garbintojų, bet manęs nesužavėjo. Iš gido teko patirti, kad labai daug turistų atvyksta į Barceloną tik tam, kad pamatytų tą muziejų. Dieve padėk-pagalvojau.

Ispanija turtinga. Einu siauromis gatvelėmis, stebėdamas mažas krautuvėles, kurios užverstos maisto gaminiais. Neįprastai atrodo vitrinos, nukabintos dešromis, iškeptais paršiukais, įvairiaustomis rūkytomis žuvimis bei vėžiais. Turtingoje Amerikoje šito mes neturime. Užklystu į vieną tokią mažą krautuvėlę. Savininkas su pardavėju aptarnauja pirkėjus. Penki pirkėjai ir krautuvė pilna. Tik staiga savininkas prie vieti nio senyvo vyro pradeda šaukti ir traukti iš kišenių skardines dėžutes. Supratau, kad vagį pagavo. Žiūriu, kas gi toliau bus? Kai jau viską ištraukė, rėkdamas ką tai, spyrė jam į sėdynę, kad tas kulvirščiais išlėkė iš krautuvės į antrą pusę gatvės. Štai tau, galvoju, nei arešto, nei teismo. Savininkas pats sprendimą išnešė ir nubaudė. Kiek pagalio to žmogaus, nes ne iš gero maistą vagia. Taigi- kaip matoma, čia reforma eina vėžio žingsniu ir tų vargšų dar visur pilna. Tas vagišius atrodė tikrai labai suvargęs, apiplyšęs ir pasigailėjimo vertas.

Nebandysiu aprašinėti šios vietovės muziejus, bažnyčias arba karališkas pilaites, nes prieš kiek metų apie tai jau esu rašęs. Pažymėsiu tiktai, kad Ispanijos miestai turi savo charakterį, tempą ir gyvenimo būdą, kuris nevisur randamas. Ispanija yra žavi.

Į MAROKO TANŽYRĄ

Traukinys neša per Ispanijos laukus Tanžyrolink. Karšta, lyg pragare. Nebandyk gauti vandens traukinyje, nes čia tokio liuksuso niekas neži no. Ir koks džiaugsmas, kai po daugiau negu paros, pasiekiau Algeriškos miestą. Tai paskutinis Ispanijos uostamiestis. Iš čia ryt rytą plauksime į Tanžyrą.

Perplaukus per porą valandų Gibraltaro sąsiaurį, mūsų laivą pasitinka pulkai arabų. Vieni iš jų su ilgais rūbais, panašiais į mūsų kalmo mūšnes, su turbanais ant galvų, arba kapišonais apsidengę savo galvas. Visi jie gaudyte gaudo turistus. Visokių paslaugų jie siūlo. Vieni gerus viešbučius nurodinėja, kiti siūlosi "parsiduoti" kaip gidai ir parodyti miestą, kuriame tikrai nėra nieko žiūrėtino. Viską ten lengva pačiam susirasti. Bet, atvykę pirmą kartą turistai dažnai paklusta ir lieka išnaudojami tik daspeikėja ir tokius gidus pavaro lauk.

Atrodo, toks mažas atstumas nuo Europos, bet koks didelis civilizacijos, kultūros ir gyvenamos aplinkos skirtumas! Žinoma, daugelį pateisinimų galima rasti. Ypač- kad čia, irgi kaip Tunise, svetimieji ilgus metus viešpatavo ir nedavė jiem progų šviestis, bei kultūrinai pakilti.

Viešbutis ir poilsis dabar mano visa svajonė. O jį greitai susiradau tą pati, kuriame ankščiau buvau apsistojęs.

Pavakaris. Slampinėju po Madeliną, kur krautuvininkai traukte traukia į vidų, kaip jie sako -"neprk nieko, tik pasižiūrėk". Tokių vertelkų čia ištisi kvartalai. Jie nepatyrusį turistą lengvai apstato. Prašo trigubai. Gauna dvigubai brangiau. Kas gi drįstų tik trečdalį kainos pasiūlyti? Krautuvėse daugiausiai odos išdirbiniai, vario gravіruoti indai, kailiai varkai.

(Bus daugiau)

A A A

JEIGU GERI IR GALI GERTI — TAVO REIKALAS;
BET JEIGU GERI IR MATAI, KAD GĖRIMAS IMA NAIKINTI TAVE PATĮ, TAVO IR TAVO ARTIMŲJŲ GYVENIMĄ IR NORI NUSTOTI GERTI — ATEIK PAS MUS. MES GALIME TAU PADĖTI.

LIETUVIŲ (ALCOHOLICS ANONYMOUS) A.A. GRUPĖ
(Lithuanian A.A. Group)

susirenka kiekvieną trečiadienį, NL redakcijos patalpose (7722 George Street, La Salle, Que.) 8 v.v. Susirinkime kalbama lietuviškai. Jie atviri visiems, ieškantiems pagelbos. Ateięs pas mus — nebebūsi vienas. Jei nori daugiau informacijų skambink: Leonui G. 366-2548 (namų) arba 489-5391 (darbo tel.), Juozui S. 631-6834, Henrikui N. 277-7868.

CFMB LIETUVIŠKA RADIJO PROGRAMA
RADIO 1410 MONTREAL
KIEKVIENĄ ANTRADIENĮ NUO 11,30 iki 12 val. pakties.
PROGRAMOS VEDĖJAS
L. Stankevičius, 1053 Albanel Cr., Duvernay, P.Q. TEL. 669-8834

PRENUMERATA $ 10.00 metams ir $6.00 pusei metų.
KELEIVIS
PUBLISHING COMPANY
TEL. 268-3071
PUBLISHERS OF THE LITHUANIAN WEEKLY SINCE 1905
636 EAST BROADWAY • SOUTH BOSTON, MASS. 02127

LIETUVOS AIDAI
Penkt. 9:30 - 10:00 v. v. — 1490 AM
Šešt. 8:00 - 10:00 v. v.. — 106.3 FM
Veda K. BRAZDŽIONYTĖ
2646 W. 71st Street, Chicago, Illinois 60629
Telef. — 778-5374

W. LAPENAT
GENERAL CONSTRUCTION REG'D.
79 Woodfield Drive, Ottawa, Ont.
• PRIVATI INDUSTRINĖ IR KOMERCINĖ STATYBA, darbas atliekamas sąžiningai ir prieinamomis kainomis.
• Enginering & designing patarnavimas.
• IN-GROUND Swimming Pool statyba (10 year guaranty)
TEL. (613) 225-4001

hamilton

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje

įsikūręs nuosavuose namuose —

Hamiltono Lietuvių Kredito Kooperatyvas

"TALKA"

830 Main Street East, telefonas (416) 544-7125
L8M 1L6

Darbo valandos: pirmadieniais - ketvirtadieniais nuo 10 iki 5 val., penktadieniais nuo 10 iki 7 val., šeštadieniais nuo 9 iki 12 val. Liepos - rugpjūčio mėn. ir prieš ilgus savaitgalius šeštadieniais uždaryta.
Nemokama gyvybės ir asm. paskolų draudа.
Nemokamas pilnas čekių patarnavimas.
Kapitalas — virš $ 10,000.000

MOKAME UŽ:
depozitus (P.C.A.) 6%
santaupas 7%
term. depozitus 1 m. 8¼%
pensijų fondą 9%

IMAME UŽ:
asmenines paskolas 11%
nekiln. turto pask.. 9¾%

Bronius ir Ema Milašiai atšventė 50 metų vedybinio gyvenimo sukaktį.
Nuotrauka J. Miltenio.

LAIMĖS RATAS

Prieškalėdinį Laimės Ratą ruošia Žūklautojų ir Medžiotojų klubas Gledraitis, 17 gruodžio, šeštadienį, lietuvių parapijos salėje. Pradžia 19 val. Įvairūs laimėjimai. Kavutė ir gėrimai.

Šį rudenį buvo pravesti mūsų klubo įvairūs šaudymai. Molinių lėkščių šaudyme Ontario pirmenybėms išsirikiavo sekančiai: Albertas Kontrimas, Algis Kontrimas ir Vytautas Svilas.

Mūsų klubo narių šaudyme iš 16 jardų 1-ju Algis Kontrimas, 2-ju V. Svilas ir 3-ju Albertas Kontrimas.

Iš tolimesnių nuotolių /Handycap/ buvo Algis, Albertas Kontrimai ir Ričardas Svilas.

22 kalibro šaudymo eilė tokia: R. Svilas, A. Bulnys ir V. Svilas. To paties kalibro šaudyme jaunių pirmuoju buvo E. Povilauskas, moterų - St. Petkevičienė.

Valdyba yra dėkinga Danutei Bobinienei už talką klubui. Valdyba

Mūsų mirusieji

Spalio 31 d. vietos miesto ligoninėje mirė Julius Budnikas, 66 m., buvęs vietos plieno įmonės Stelco tarnautojas per 26 metus. Nepriklausomoje Lietuvoje dirbo policijos žinyboje. Paliko liūdinčius žmoną Joaną bei suaugusius vaikus Silviją ir Rolandą. Palaidotas per lietuvių A. Vartų parapijos bažnyčią Lietuvių šv. Jono kapinėse Mississauga, lapkričio 2 d., dalyvaujant gražiam skaičiui hamiltoniečių.

Lapkričio 10 d. naktį mirė Jonas Burinskas, gyvenęs Burlingtono mieste/arti Hamiltono/. Palaidotas lapkričio 14 d. Waterdown miestelio kapinėse /Irgi prie Hamiltono/. Velionis išgyvenęs 85 metus, buvo senosios emigracijos atstovis. Amerikon buvo atkeliavęs 1912 m. iš Aukštaitijos. Prieš I-ąjį Pas. Karą vėl buvo grįžęs Lietuvon, kur su šeima gyveno apie 13 m. Apie 1926 m. vėl apleido Lietuvą ir įsikūrė Kanadoje. Eilę metų gyveno Hamiltone ar jo apylinkėse, pagaliau buvo apsistojęs Burlingtono miesto rūbose. Materialine prasme buvo neblogai įsikūręs. Palikimo reikalus dabar tvarko jo sūnus iš Amerikos. Kiti artimieji likę Lietuvoje.

Mirusiųjų giminėms ir artimiesiems-gili užuojauta.

Zp.

KLB-nės Hamiltono apyl. valdyba š.m. gruodžio mėn. 31 d. Jaunimo Centre rengia tradicinį

NAUJŲ METŲ SUTIKIMĄ

ŠILTA IR ŠALTA VAKARIENĖ,
NEMOKAMAS ŠAMPANAS,
J. VAIČIAUS ORKESTRAS,
STAIGMENOS.

Įėjimas suaugusiems $ 17,50,
studentams ir pensininkams $ 14.00.

Bilietai gaunami sekmadieniais po pamaldų AV parapijos salėje arba pas ižd. J. Bajoraitį 86 Melrose Ave. So., tel. 549-3483.
Pradžia 8 val. vakaro.

Rengėjai

toronto

popietė savuose namuose

A. Lukošius

VISŲ DĖMESIUI

Malonūs šios skilties, šio savaitraščio skaitytojai, visi šio krašto lietuviai!

Pasaulio Lietuvių Dienų rengimo komitetas mus informuoja ir visiems skelbia, kad šis visо pasaulio lietuviams turintis nepaprastos reikšmės milžiniško masto parengimas, kokio dar nėra buvę, jau visiškai priartėja, ir tuo pačiu visus mus įpareigoja.

Pasaulio Lietuvių Dienos įvyks atėjusiančiais metais birželio mėnesio pabaigoje-liepos pradžioje, Kanadoje, Toronto mieste.

Šis savo apimtimi ir neturintis sau lygaus ir daug ką mūsų gyvenime lemiantis pasirodymas bei lietuviškos kultūros ir jos jėgų pademonstravimas visiems susipratusiems lietuviams yra privalomas. Savo tikslu, charakteriu ir reikšmingumu tai bus pirmas toks laisvajame pasaulyje. Jo pasisekimas ir veiksmingumas priklauso nuo mūsų visų, o ypač nuo čia Kanadoje gyvenančių.

Kaip mes tampasiruošime, kiek darbo pastangų įdėsime ir kaip pagaliau visą tai pravesime, sesut brolau, tiktai nuo Tavęs, nuo mūsų visų priklauso.

Jau dabar ir neatidėliojant visi tam turime ruoštis, rezervuotis, intensyviai planingai darbuotis, jo gilią reikšmę puoselėti, jon įsijausti, savo draugams kaimynams apie tai nuolatos priminti, visiems ir visur garsiai kalbėti, skelbti.

Visa tai bus daroma mūsų pavergtos tautos labui, jos garbei, gerovei bei greitesniam prisikėlimui. Tuo pačiu ir sargybų patikrinimas sutvirtinimas visuose mūsų lietuviškojo gyvenimo, visų mūsų reikalų išlikimo bei išsaugojimo frontuose.

Mums yra tik du keliai: vienas iš jų vedantis klaikion pražūtin, antrasis į pergalę ir laimėjimą. Pergalėn vedantis kelias daug sunkesnis, ilgesnis, daugiau vargінantis, didelio darbo ir nuolatinių aukų ir papildymo reikalaujantis, taigi ir skausmingas.

Dauguma mūsų ir esame pasukę tuo antruoju, daug ryžto, ištvermės reikalaujančiu ir įlaisvę vedančiu keliu.

Už tai mes neprivalome susvyruoti, turime visas jame pasitaikančias kliūtis vieningai įveikti ir tuo visam pasauliui parodyti, kas mes iš tikrųjų esame, ko trokštame, kur einame ir kuomi stelojamės.

Šių Lietuvių Dienų surengimas pasaulinių mastu savyje turi ne kokį nors vieną tikslą, bet visą eilę pačių didžiųjų ir pagrindinių mūsų lietuvybės išlikimo bei išsaugojimo tikslus.

Štai jie: tarpusavio susiderinimas. Vyresniosios, vidurinės ir jauniausios mūsų kartos suartėjimas. Nuomonių subalansavimas. Patyrimo ir vadovavimo jaunajai kartai perleidimas. Lietuviškosios kultūros, meno, dainos ir žodžio išsaugojimas. Lietuviškųjų šeimų reikalai. Pavergto krašto reprezentavimas ir t.t. ir t,t,

Nepalikime namuose ir savo jaunosios kartos. Tai bene pats svarbiausias šio sąskrydžio punktas. Gausus jų dalyvavimas yra būtinas, jei norime tikslo atsiekti. Keliaudami, būtinai pasiimkime juos ir tuo parodykime jiems, kas mes iš tikrųjų esame, ką sugebame, kokios mūsų, kaipo lietuvių pareigos.

Palikime nuošalyje ir visas šiais laikais mus kamuojančias nesantaikas. Praeityje, kada to tikrai reikalavo mūsų gyvybiniai tautos interesai nekartą tai esame padarę, įrodę ir pademonstravę.

Vardan mūsų kenčiančios tėvynės ir kankinamųjų brolių, parodykime ir dabar tą patį! Esame didvyrių tauta, nesunaikinami ir nenugalimi. Jau laikas mums ir vėl tai įrodyti.

Sekime laisvojo pasaulio lietuviškąją spaudą, kuri tuo reikalu mus visus painformuos.

Visi dalyvaukime šiame milžiniškame didingame mūsų tautos ir visame pasaulyje pasklidusių jos vaikų ir juos liečiančių neatidėliojamų gyvybinių reikalų pademonstravime!

LIETUVIŲ NAMAI

Pereito sekmadienio Popietėje dalyvavo apie 230 svečių. Svečių knygoje pasirašė: N. Urnežius ir S. Urnežius iš Australijos, Valiukevičienė Petronėlė iš Lietuvos, E. ir K. Kalasauskai iš Winnipeg'o, A. Grigaitis iš Kitchener, Elžbieta Anysienė iš Galt ir Joana Budinskienė iš Hamiltono.

Lapkričio 19 d. Karaliaus Mindaugo Menėje įvyko Lietuvos Kariuomenės atkūrimo minėjimas, kuris buvo labai gerai suorganizuotas ir punktualumo, ir turinio, ir meninės programos atžvilgiais. Pagrindinę kalbą labai turiningu ir eiliuotu žodžiu pasakė A. Sutkaitis. Meninę dalį gražiai atliko orkestras "Estonia". Jis išpildė muz. A. Prialgausko- Prialgaus parašytą ir instrumentuotą lietuvių karišku ir liaudies dainų veikalą- pynę. Minėjimo dalyviai kalbėjo, kad taip gerai organizuoto ir taip turiningo Lietuvos Kariuomenės atkūrimo minėjimo Toronte nėra buvę. Minėjimą suruošė Stasio Jokubaičio vadovaujama Toronto Vlado Putvio Šaulių Kuopa.

Ramona Stravinskaitė atšventė savo gimtadienį Lietuvių Namų Popietėje. Visi joje dalyvavę jai sudainavo ilgiausių Metų. LN pareigūnas jai palinkėjo sėkmės.

Š.m. lapkričio 19 d. įvyko Maironio Mokyklos tėvų susirinkimas. Susirinkimą atidarė Pranas Dovydaitis. Pirmininkauti buvo pakviestas Teodoras Stanulis. Sekretoriavo Danutė Keršienė. Padarytі Tėvų Komiteto, mokyklos vedėjo, ižd inink ės ir revizijos pranešimai. Į naują Tėvų Komitetą išrinkti: Pranas Dovydaitis, Bronė Prakapienė, Ona Ažubalienė, Genė Galžutienė, Donatas Karosas, B. Jonienė ir K. Batūra.

Senas LN narys Stasys Jokubauskas sutaisė LN bibliotekos spintelių užraktus ir rankenas už tai neimdamas jokioatlyginimo. LN už jo paslaugą nuoširdžiai dėkoja.

Gruodžio 17 d. šeštadienį LN Vyrai Gedimino Pilies Menėje ruošia kalėdinį savo narių ir jų svečių balių.

LN Visuomeninės Veiklos ir Vajaus Komiteto valdyba šaukia posėdį lapkričio 30 d. trečiadienį, 7:30 v.v. LN Posėdžių Kambaryje. Bus aptariama tolimesnė veikla ir komiteto pertvarkymas.

Lapkričio 18 d. penktadienį LN posėdžių kambaryje įvyko KLB Toronto Apylinkės V-bos posėdis. Valdybos nariai pasiskirstė pareigomis sekančiai: Algis Juzukonis- pirm-kas, kun. P. Ažubalis- vice- pirm. spaudos reikalams, Andrius Šileika - vice-pirm. ryšininkas Dainų Šventei ir PL Dienų reikalams, B. Petrulytė- sekretorė, J. Bilkšytė- Richardson- Kultūrinių reikalų koordinatorė, H. Stepaitis- ižd ininkas, A. Tautkevičiūtė- Jaunimo Reikalų koordinatorė.

Narto įnašus įmokėjo: J. Glizickas $100, Mykolas Regina $50 ir J. Galinaitis $20.

• Toronto lietuvių teatras Aitvaras lapkričio 19 d. gastroliavo Londone. Su dideliu pasisekimu suvaidino A. Dargytės-Biškevičienės išverstą veikalą į lietuvių kalbą, komediją Kopūstai.

• Dr. Ragna Bersenienė turinti dantų gydymo kabinetą — 1184 Mount Pleasant Rd., yra švedaitė, bet laisvai kalbanti lietuviškai. Ji lietuvių kalbą išmoko ištekėjusi.

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiame TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA:
8¼% už 1 m. term. dep.
9% už pensijų ir namų planą
7½% už spec. taupymo sąsk.
7% už taupymo s-tas
6% už čekių s-tas (dep.)

IMA:
9¼% už asm. paskolas
9½% už mortgičius

AKTYVAI virš 18 milijonų dolerių

Asmenines paskolas duodame iki $10,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau $2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki $10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas — piniginės perlaidos, kelionės čekiai (American Express) Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West,
Telefonai: 532-8723 ir 532-1149 Toronto, Ontario M6P 1A6

Balio Maskeliūno
ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ
VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS
Tel. 251-4864 arba 251-4025 — Namų tel. 277-0814
2405 Lake Shore Blvd. West, Suite 403, Toronto, Ont. M8V 1C6

APDRAUDA INSURANCE
★ Namų — Gyvybės
★ Automobilių
★ Komerciniai
533-1121 Walter Dauginis 822-8480
1613 Bloor Street West, Toronto, Ontario

V. Bačėnas All Seasons Travel, B.D.
2224 DUNDAS STREET W., TORONTO, ONTARIO M6R 1X6
Visais kelionių reikalais betkur pasaulyje skambinti
tel. 533-3531

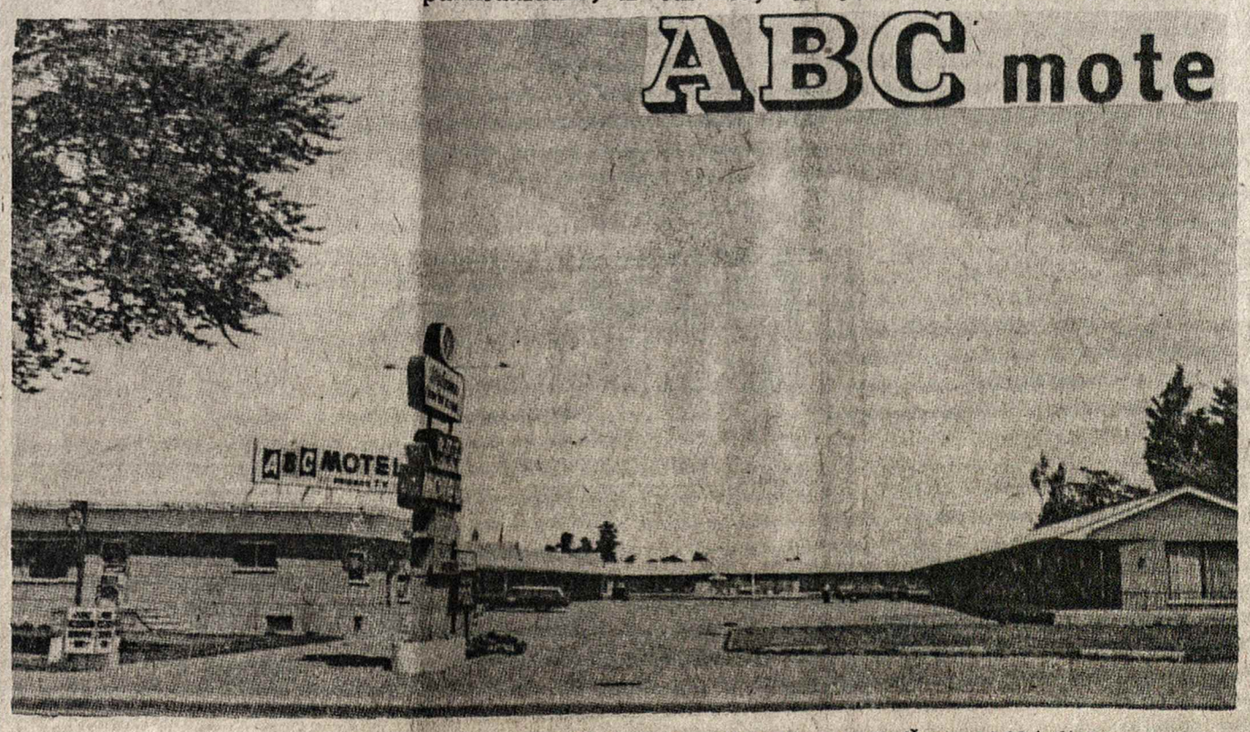

V. ir G. BALTRAŠIŪNŲ ABC MOTELIS prie Windsoro, Ont. (iš 401 greitkelio išsukus į 38 kelią)

Ši laida yra labai svarbi, nes specialiai nukaldinti prisiminimui 30-ties metų egzilėje 600.000 estų, latvių ir lietuvių. Autorizuoti ir patvirtinti **BALTIC FEDERATION OF CANADA.**

BALTIC SAGA -

(Kiekvienas jų sveria 30 gramų ir yra 40 milimetrų dydžio)

meniški suvenyriniai medaliai

Dailaus 99.9% sidabro — $28.50
22 karatų aukso — $338.00
Platinos — $395.00

1. Nepriklausomos Estijos, Latvijos ir Lietuvos herbai.
2. Nelemtoji Hitlerio-Stalino sutartis, nuvedusi į Estijos, Latvijos ir Lietuvos okupaciją bei sunaikinimą 1940. Jų nepriklausomybė ir laisvė turi būti atstatyta.
3. Viena Estijos, Latvijos ir Lietuvos istorijos naktis. Masiniai trėmimai 1941 m. birželio 13-14 dienomis.
4. Ginkluotas Estijos, Latvijos ir Lietuvos laisvės kovotojų pasipriešinimas 1940-1952.
5. Jungtinių Tautų žmogaus teisių deklaracija skirta visom tautom. Estai, latviai ir lietuviai taip pat turi teisę į savo kraštą, kalbą ir nepriklausomybę.
6. "Mirties šukos nekartą perėjo per Estiją, Latviją ir Lietuvą. Visdėlto nebuvo abejonės kurioje pusėje teisė. Baltijos valstybės turėtų būti suverenios, nepriklausomos." Winstonas Churchillis 1950.
7. Jau 30 metų dešimtadalis estų, latvių ir lietuvių tebėra tremtyje, jų tėvynės tebėra okupuotos ir valdomos žiaurios, imperialistinės kolonijinės galybės.
8. Latvių dainų šventė — 100 metų. Laisvė ir nepriklausomybė Estijai, Latvijai, Lietuvai.
9. Eglė, beržas, ąžuolas
10. Mikalojus Konstantinas Čiurlionis, žymusis Lietuvos dailininkas ir kompozitorius

UŽSAKYMO ATKARPA

Rašykite čekius arba pašto perlaidas Balticoin vardu ir siųskite: **Balticoin, 148 Duke St., Hamilton Ont., L8P 1X7, Canada**
Prašau atsiųsti man:

THE BALTIC SAGA ..... medals in 99,9% silver $ 28,50 each $.....
THE BALTIC SAGA ..... medals in 22 karat gold $338.- each $.....
Ontario gyventojai turi pridėti 7% pardavimo mokesčio $.....
Čekis arba pašto perlaida, skir... Baltícoin $.....
Name ..... Address .....
City ..... Province ..... Postal Code .....
(Please print)
/Medalių kainos kanadiško dolerio valiuta/.

7 Medicinos daktarų — Algirdo Adomonio ir Edvardo Juodžio diplomų gavimo dieną. Iš kairės: H.ir O.Adomoniai (tėvai); dešinėje: E. Juodienė (motina).

• Gražiai praėjo solistų G. Čapkauskienės ir R. Strimaičio koncertas, kurį surengė L. K. Mindaugo Šaulių Kuopa Montrealyje, AV parapijos salėje. Gaila, kad susisiekimo streikas ir sniego gausybė sutrukdė atsilankyti gausesnei publikai.

Bus plačiau apie koncertą.

• Š. m. lapkričio 22 d. Macdonald Kolegijoje choreog - rafė Birutė Vaitkūnaitė-Naglenė skaitė išsamią, su iliustracijomis paskaitą apie šokio meno raidą. Auditorija paskaitą priėmė labai šiltai.

ĮSIDĖMĖTINAS IŠRADIMAS

Geriausias Amerikoj ir Europoj "JIB Haarpflege-Lotion" preparatas sulaiko plaukų slinkimą, naikina pleiskanas, pašalina niežėjimą, plaukų sausimą, stiprina plaukų šaknis, padeda atgauti natūralią plaukų spalvą. JIB vartodami nebūsite nei žili, nei pliki 100%. Įrašyti vaistinių RED BLUE knygoj. JIB Medicine Liq. 8 uncijos 16 savaičių $6.00. Pinigus siųsti mūsų atstovybei:

2498 Dougall Rd., Windsor 12, Ontario, Canada arba J. I. B. Laboratory 1437 So. 49th. Ave., Cicero, Illinois 60650, U. S. A.

PIRMOJI NAKTIS — 1978

BOSTONO LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS JAUNIMO SEKCIJA

ruošia

NAUJŲ METŲ SUTIKIMĄ

KVIEČIAME VISUS LIETUVIUS IŠ VISŲ LIETUVIŲ KOLONIJŲ

Gruodžio 31 d. 1977 m., 8 val. vak.

Boston Park Plaza Hotel, Grand Ballroom (buvęs Statler Hilton)

Programoje: Įspūdinga vakarienė, garsus aštuonių asmenų orkestras.

Bilietų kaina: Įskaitant vakarienę, gėrimus ir šampaną — $26.00 asmeniui.

Bilietai įsigyjami iki gruodžio 10 d. Stalai 10-čiai asmenų rezervuojami pas:

Birutę Adomavičiūtę (617) 729-0278
4 Sheffield West, Winchester, MA 01890,
Daivą Izbickaitę (517) 326-7442
20 Old Stone Road, Westwood, MA 02090.

Norintiems nakvoti viešbutyje, rengėjai parūpins rezervacijos korteles su 29% nuolaida.
Automobilių pastatymas garaže tik $ 1.

LAUKIAME!

KRONIKA — Montreal

E. PAKALNIŠKIENĖS PARODA

Gyvenusi Montrealyje dail. Elena Pakalniškienė, nuvykusi pas savo vyrą inž. V. Pakalniškį Quebec, o šiaurėn, Sakami miestelin, suruošė savo dailės darbų parodą. Buvo išstatyta 50 tapybos darbų. Paroda vyko š. m. lapkričio 18-19-20 d. d.

NAUJA VALDYBA

Kanados Lietuvių Kat. Moterų Draugijos Montrealio skyriaus susirinkime, kuris įvyko s. m. lapkričio 27 d. buvo sudaryta nauja valdyba: D. Staškevičienė - pirmininkė, E. Kerbelienė-vice-pirmininkė, N. Bagdžiūnienė-sekretorė, St. Danaitienė-kasininkė. Valdybos narės - Valerija Dikaitienė ir Regina Brikienė.

Susirinkimas nutarė skirti $ 100 AV parapijos scenos uždangai ir $ 100 jubiliejiniam gobelenui-kilimui nuausti. Šis kilimas bus įteiktas Montrealio miestui.

KLKM D-jos metinė šventė įvyks š. m. gruodžio 11 d.

Iškilmingos pamaldos bus AV šventovėje 11 v. r. Po to, parapijos salėje minėjimas-akademija, Seselės Onos Mikailaitės paskaita, ir vaišės.

Montrealio visuomenė nuoširdžiai kviečiama šioje šventėje dalyvauti.

Valdyba

JUOZAS GRAŽYS
Kailių siuvėjas
- Siuvu ir parduodu
- Taisau ir remodeliuoju
- Vasaros laiku saugojimas (Storage)

6396 Bannantyne Ave. Verdun, Montreal. Tel. 767-6183

Highland Auto Body

611 Lafleur Ave., LaSalle. — Tel. 366-7281

- ATLIEKAME AUTOMOBILIŲ IŠORĖS (Body) TAISYMO IR DAŽYMO, BEI KITUS MECHANINIUS DARBUS.
(Lietuviams duodame specialią nuolaidą)
- PARDUODAMA NAUDOTOS MAŠINOS

Savininkai V. Sušinskas & Son tel. 389-0571.

GUY RICHARD
ROOFER — COUVREUR
7725 George LaSalle

Geriausias patarėjas ir darbo atlikėjas jums gali būti stogdengys Guy Richard, kuris jau seniai lietuviams patarnauja. Darbo atlieka sąžiningai ir prieinamomis kainomis. Šaukite kai namo stogas blogas ar kai statotės naujus —

364-1470

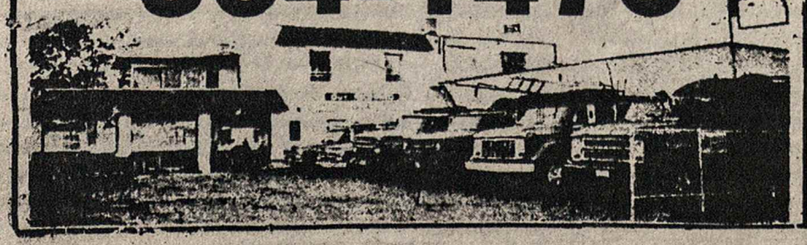

PAMINKLŲ GAMYBA
— MONUMENTS MANUFACTURER
TODORO & BIGRAS LTD.
6752 Sherbrooke Street East
Montreal, P.Q. H1N 1C9 • Tel. 255-4076

Jetté & Frère Ltée
Viskas moderniems namams !

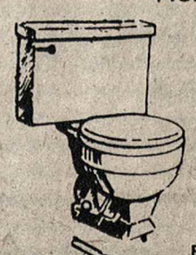

Visi kiti vandentiekio ir šildymo taisymai ir nauji įrengimai. Gazinių priemonių pardavimas ir įrengimas. Atstovaujame — Hydro-Quebec išnuomavimui karšto vandens tiekimą. Veltui įkainavimas.

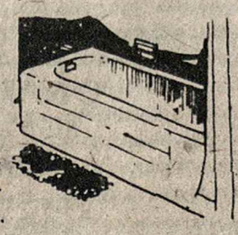

Plumbing & Heating kontraktorius
140 - 2e AVENUE
366-0330 LASALLE,

Tony's Photo Studio
2680 FRONTENAC ST. — MONTREAL, P.Q.
PORTRETAI · VEDYBOS · KRIKŠTYNOS
SUKAKTUVĖS MAŽAMEČIAMS
ĮVAIRIOS PROGOS
TEL. 525-8971.
T. Laurinaitis

M. PHILIPPE IZZI
Prop.

$1 kelnėms — pristatant ir atsiimant
SKAMBINKIT — **365-7146**
NETTOYEURS CLEANERS
coin/ corner 5e ave **7661-A CENTRALE**
495-90e AVE
coin / corner Bayne **365-1143**
2955 Allard Street, Ville Emard
766-2667.

Dino's

366-7818

LAURENT DAIGNEAULT

PARDAVIMAS:
Chrysler • Monaco • Charger • Dodge • Dart Sport • Swinger • Special • Sedan • Trucks
7635 Boul. Lasalle, La Salle, P.Q.

Mechanizuotas ratų ir kitų dalių reguliavimas. Išorės (Body) taisymas ir dažymas naujame garaže ir moderniomis priemonėmis. Kreipkitės — De La Verendrye, prie Lapierreir vandens kanalo. Tel. 365-3364.

NL REIKALAI

PADĖKA

Toronte Spaudos Balius LNamuose "Nepriklausomai Lietuvai" remti praėjo su dideliu pasisekimu. Ir rengėjai ir publika buvo labai patenkinti. O svarbiausia - gauta gražaus pelno, kuris parems laikraščio leidimą.

Baliaus programa buvo įdomi, ją išpildė Montrealio žinoma solistė Gina Čapkauskienė ir Montrealio AV Choro Vyrų Oktetas. Visiems akompanavo M-me M. Roch.

Vyrų Oktetas, kaip palyginant jaunas muzikinis vienetas, užsirekomendavo gerai, ir žavingai. Jame dainuoja: tenorai: R. Bulota, A. Gudas A. Rusinas ir A. Urbonas; baritonai: H. Celtorius ir V. Murauskas; bosai: V. Kačergius ir P. Žukauskas. Oktето vadovas - sol. A. Keblys, seniūnas H. Celtorius.

Jie visi žavėjo Toronto publiką, gavo daug katučių, bis, gėlių ir malonių širdingų šypsenų - pasitenkinimo iš virš 350 publikos. Ačiū meno darbuotojams!

Buvo suorganizuota ir loterija. Fantus aukojo: J. Margio vaistinė, V. Balsienė, Toronto "Aitvaras", V. Petraitis, G. Adomaitienė, p. Kuprevičienė, J. V. Skrebutėnienė, p. Cicėnienė, P. ir B. Jankauskai, A. Skilandžiūnienė, p. Gataveckienė, dr. J. J. Kaškelis, V. Bubelis, p. Sturmienė, K. Juzumas ir kt.

Spaudos Baliui gerai pasisekus, rengėjai visiems dėkoja, ypač publikai, kurios tiek daug atsilankė.

Visi rengėjai, vadovaujami energingos spaudos mylėtojos Julijos Skrebutėnienės, Spaudos Baliui gerai pasisekus, visiems dėkoja. Ypač publikai, kurios tiek daug atsilankė ir visus rengėjų planus nuoširdžiai rėmė. Ačiū LNamams už salę.

Baliaus Rengėjų Komisija

LITUANISTINIO SEMINARO MONTREALYJE REIKALU

Kaip ir daugelyje išeivijos bendruomenių, yra daromos pastangos, kad baigusieji Šeštadieninės Mokyklas, ir bendrai jaunimas, galėtų gilinti savo žinias lituanistikoje - taip ir Montrealyje Lituanistinis Seminaras susikūrė ir viekia jau 15 su virš metų. Buvo pertraukų, buvo persiorganizavimo, dažnai vis kildavo klausimas, koks tas lituanistinis seminaras turėtų būti, kad būtų pilnesnis, kad atsiektų tikslą ir kad rastųsi norinčių jį lankyti.

Šio trumpo pasisakymo tikslas nėra nei peržvelgti seminaro istoriją, nei įvertinti rezultatus ar duoti pasiūlymus. Pagrindinė mintis yra iškelti Montrealio lietuvių tarpe reikalą suprasti, kad iš tikrųjų yra naudinga ir reikalinga, kad baigusieji Šeštadieninę Mokyklą, galėtų gilinti savo žinias lituanistikoje. Ir kad mes, Montrealio lietuviai, turime sudaryti tam sąlygas. Norinčių yra.

Šiais metais į pirmąjį Lituanistinio seminato susirinkimą atėjo 10 jaunuolių. Sveikiname šį jaunimą ir jų užsimojimus! Pirmame pasitarime jie sutarė kiekvienas parašyti po trumpą etiudą, kuris bus visų aptartas, ir jei priimtas - išmoktas ir metų pabaigoje lietuviškąjai visuomenei būtų pristatytas dailiojo skaitymo ar net ir vaidinimo formoje. Seminaro vadovas yra dr. H. Nagys. Projekto vadovė - Birutė Vaitkūnaitė-Nagienė.

Tai tik pradžia ir dalis to, ką Lituanistiniame Seminare galima būtų įdomaus ir naudingo padaryti.

Yra juk ir kitos sritys, kurios domina mūsų jaunimą, kad ir vyresnio amžiaus: lietuvių literatūra, Lietuvos istorija, geografija. Kaip yra su lietuvių organizacijomis išeivijoje, ir koks jos kultūrinis lobis; kokia yra dabartinė Lietuvos politinė padėtis ir koks jos kultūrinis gyvenimas? Ne vienam tik dabar iškyla rimtas klausimas ir noras mokėti geriau lietuviškai rašyti ir skaityti, nes atėjo laikai universitetuose ir kolegijose, kai pravartu ir populiaru bei reikšminga žinoti šaknis iš kur esi kilęs.

Ar negalima šių mokslų pasiekti Lituanistiniame Seminare, pagal reikalą jį praplėtus, Montrealyje?

Mes Montrealyje turime gražų būrį paaugusio jaunimo, kuris dar nespėjo išskristi į kitus miestus ar kraštus. Ką turime dabartai ir yra didžiausias mūsų turtas lietuviškame gyvenime, duodąs užsitikrinimą lietuviškam išlikimui - Montrealio lietuvių bendruomenei. Neužilgo jo nebus - to jaunimo - taip rodo paskutinių metų vedybų statistika, gimimų skaičius ir Šeštadieninės Lietuviškos Mokyklos patirtis. Darykime dabar, kol galima, ir kiek tik galima, suprasdami kas svarbiausia lietuviškam išlikimui. Kviečiame jaunimą, laukiame pasisakymų, pasiūlymų!

Lituanistinio Seminaro
iniciatorių vardu
P. Adamonis

Tel. informacijai:
722-3545.

SVARBI ŽINIA VISIEMS MONTREALIEČIAMS

1977-78 metai mums yra ypatingi metai:

- sukanka 60 metų nuo Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo;
- 75 metai nuo pastovaus lietuvių įsikūrimo Montrealyje;
- 25 metai nuo Kanados Lietuvių Bendruomenės įsisteigimo, kas taip pat įvyko Montrealyje.

K, L, B, Montrealio Apylinkės Valdyba nutarė visas šias sukaktis iškelti kanadiečių visuomenėje ir padovanoti ta proga Montrealio miestui lietuvišką kilimą. Jo projektą paruošė dail. Antanas Tamošaitis, o jį audžia Genė Montvilienė.

Montrealio miesto administracija pasiūlė lietuviams surengti mūsų tautodailės parodą Meno Centre prie Mt. Royal kalno (12. I. 78-12. 2. 78), kurios metu ir būtų įteiktas kilimas.

Šio projekto vykdymu ir realizavimu rūpinasi Montrealio Apylinkės Kultūros Komisija. Šio plano įgyvendinimas yra susijęs su nemažom išlaidom. Lėšų sutelkimui sudaryta speciali komisija: J. Bernotienė, J. Dalmotas, I. Kličienė, O. Norkeliūnienė, J. Šiaučiulis.

Taigi, ir kreipiamės į montrealiečius ir visas organizacijas, prašydami paramos ir talkos šio projekto įvykdymui.

Visi suprantam, kad progos ir sukaktys nėra eilinės ir liečia visus Montrealio lietuvius ir jų organizacijas. Sukakčių atžymėjimas taip pat nepaprastas - nėra daug etninių grupių, kurios Montrealio miesto rotušėj paliekа matomus ir vertingus kultūrinius pėdsakus.

Angelė ir Jurgis Mikalauskai — Mc Kloshy sutuoktuvių dieną Montrealyje. Angelė yra Onos ir Vinco Lukauskų duktė. Nuotr. Danos-Elenos

Nuoširdžiai prašome savo asmeniška ar organizacijos įnašą nedelsiant perduoti J. Šiaučiuliui, 1500 DeSeve, kuris mielai sutiko tvarkyti šios komisijos atskaitomybę.

K, L, B, Montrealio Ap-kės
Valdybos Informacija

• Liudo Stankevičiaus šventinė radijo programa bus Kūčių vakarą — gruodžio 24 d., nuo 11 iki 12 val. nakties.

MONTREAL WEST AUTOMOBILE
Pontiac ★ Buick ★ Astre

LEONAS GURECKAS
Sales Manager
(Lietuvis atstovas)

- NERIBOTAS PASIRINKIMAS VARTOTŲ IR NAUJŲ AUTOMOBILIŲ !
- NESITIKĖTINAI GEROS SĄLYGOS AUTOMOBILIUI ĮSIGYTI !
- MŪSŲ FIRMA NUOŠIRDŽIAI, IR SU IŠIMTIMI JUMS, PASITARNAUS !
- UŽEIKITE ! ĮSITIKINKITE ! PASINAUDOKITE !

PASIKALBĖKITE SU
Manageriu
LEO GUREKAS

mw montreal west automobile
11 WESTMINSTER SOUTH 489-5391
(At the end of Sherbrooke Street West)

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas
999 College St., Toronto, Ont. M6H 1A8 • Tel. 532-3400

AKTYVAI — virš 13 milijonų

KASOS VALANDOS:
Pirmadieniais 10 - 3
Antradieniais 10 - 3
Trečiadieniais uždaryta
Ketvirtadieniais 10 - 8
Penktadieniais 10 - 8
Šeštadieniais 9 - 1
Sekmadieniais 9.30 - 1

MOKA UŽ:
term. indėlius 1 metų 8¼%
pensijų ir namų s-tas 9%
taupomąsias s-tas 7%
depozitų-čekių s-tas 6%

DUODA PASKOLAS:
asmenines 9½%
nekiln. turto 9¼%
investacines 10%

Skyrius ANAPILYJE veikia sekmadieniais — 9.30 v.r. iki 1 v.p.p.

Nemokama visų narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki $2,000, asmeninių paskolų, mirties ir invalidumo atvejais — iki $10,000. Parduodame "American Express" kelionių čekius ir pinigines perlaidas. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. • Mūsų tikslas — ne PELNAS, bet sąžiningas PATARNAVIMAS lietuviams.

NAMAI - APARTMENTAI - ŽEMĖ - PASKOLOS
D.N. BALTRUKONIS
Sylka Realties Inc.
445 Jean Talon W, Suite 305, Mtl.
Tel: 273-9181-2-3, Res. 737-0844

Ronny Dee
RESORT MOTEL
(Jonas Grigelis)
717 South Ocean Boulevard
Pompano Beach, Florida 33062
Telephone (305) 943 - 3020

Dr. J Mališka
Dantų gydytojas
1440 rue Ste-Catherine Ouest
Suite 600
Tel: 866-8235, namų 488-8528

DR. V. GIRIŪNIENĖ
Dantų gydytoja
5330 L'Assomption Blvd.
Montreal.
Tel. 255-3536

DR. A. O. JAUGELIENĖ
Dantų gydytoja,
1410 GUY STREET
SUITE 11-12
MONTREAL P.Q.
Tel. 932-6662; namų 737-9681.

Greitas ir tikslus patarnavimas!
Tel. Bus.: 722-3545
Res.: 256-5355
PETRAS ADAMONIS
C. I. B.
GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ
ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
3907A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

LEFEBVRE & ROBERT INC.
AMEUBLEMENT - FURNITURE
PARDAVIMAS

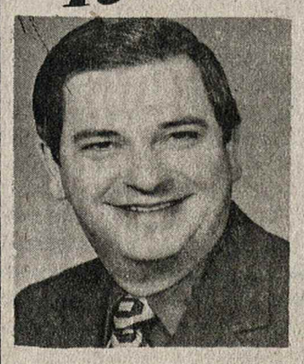

ĮVAIRIŲ BALDŲ PER KRAUTUVĖS 3 AUKŠTUS

• Užeikite ir įsitikinsite, kad įmonėje baldai yra aukštos kokybės ir prieinamomis kainomis.
• Didelis pasirinkimas ir malonus patarnavimas.
7635 CENTRALE :: 4e AVENUE LASALLE 363-3887
7643 CENTRALE 366-1282 (DECORATION)

Dr. A. S. Popieraitis
B.A., M.D., C.M., M.Sc., L.M.C.C., F.R.C.S.(c)
Medical Arts Building,
1538 Sherbrook St. West, Tel. 931-4024
Suite 215, Montreal 109, Que.

Tel: Bus. 482-3460
Res. 366-7041
DANPAR REALTIES CORP.
310 VICTORIA AVENUE, SUITE 409
MONTREAL, QUEBEC, CANADA
H3Z 2M9
VINCAS PIEČAITIS
Nekilnojamo Turto Patarnavimas Montrealyje
Investacijos J.A.V. ir kt. Kanados provincijose

PHARMACIENS — PHARMACISTS
M. CUSSON - R. GENDRON
PHARMACIENS
Ouvert 9 a.m. à-to 10 p.m. Open, 366-9742
Samedi: 9 a.m. à 9:30 p.m.
Dimanche: 10 a.m. à 9:30 p.m.
Livraison gratuite - Free delivery 365-0505
Skubus ir nekainuojantis pristatymas
7626, rue Central St., Ville LaSalle

WALTER TRUMPA B. Sc.
LES IMMEUBLES
mainville-poirier inc.
REALTIES
Pirkti ar parduoti namus, zemes sklypus ar kitą nekilnojamą turtą Laurentians kalnuose, Montrealyje ar kur kt. kreipkitės 795 Ste Adele Blvd., Ste-ADELE, P.Q. - Tel. 229-3186 - Tiesioginė tel. linija iš Montrealio - 430-3516.

ADVOKATAS
R. J. Išganaitis, BA, BCL
216 St. Paul W., Montreal, P.Q.
Tel: 288-6316, namų - 658-5513

NOTARAS
J. BERNOTAS, B.A., B.C.L.
Suite 627, 3 Place Ville Marie,
Montreal, Quebec H3B 2E3
Tel. (514) 871-1430

ADVOKATAS
J.P. MILLER, B.A., B.C.L.
168 Notre Dame Street E. Suite 205.
Tel: 866-2063; 866-2064

Žemiausios kainos!
MONTREAL ENTERPRISES Reg'd.
DRAUDIMO AGENTŪRA
6695 — 35th Avenue, Montreal 409
TEL. 727-3120 Namų 376-3781
Agentūra veikia nuo 1945 m.
Albertas NORKELIŪNAS, B.A. C.S.C., I.B.
Komercinio, privataus turto, automobilių, atsakomybės, gyvybės draudimas

LITAS
Montrealio Lietuvių Kredito Unija
1465 DE SEVE STREET, MONTREAL, QUE. H4E 2A8,
Telefonas: 766-5827

MOKA UŽ:
Einamasias s-tas 6.0%
Taupomasias s-tas 8.25%
Už pensijų planą 8,5%
Termin. ind. 1 metams 8,75%
Termin. ind. 2 metams 9%
Termin. ind. 3 metams 9,25%
Duoda nemokamą gyvybės apdraudą iki $2,000 už taup. s-tos sumas.

DUODA PASKOLAS:
Asmenines 10,5%
Nekiln. turto 10,0%
Čekių kredito 12.0%
Investacines nuo 10,5%
Nemok. gyvybės apdr. iki $10.000 už paskolos sumą.

KASOS VALANDOS
1465 De Seve St., pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 iki 3 v.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 12 iki 8 v.; sekmadieniais nuo 10.45 iki 12.45 v. Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo gegužės 15 d. iki spalio 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius.
3907-A Rosemount Blvd.: pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 6 iki 8 v. vakaro ir penktadieniais nuo 1 iki 8 v. vakaro.

1085524